au arkkitehtiuutiset

2 • 2019

Keynote Joe Morris · Lisätietoja safa.fi

KURI JA JÄRJESTYS

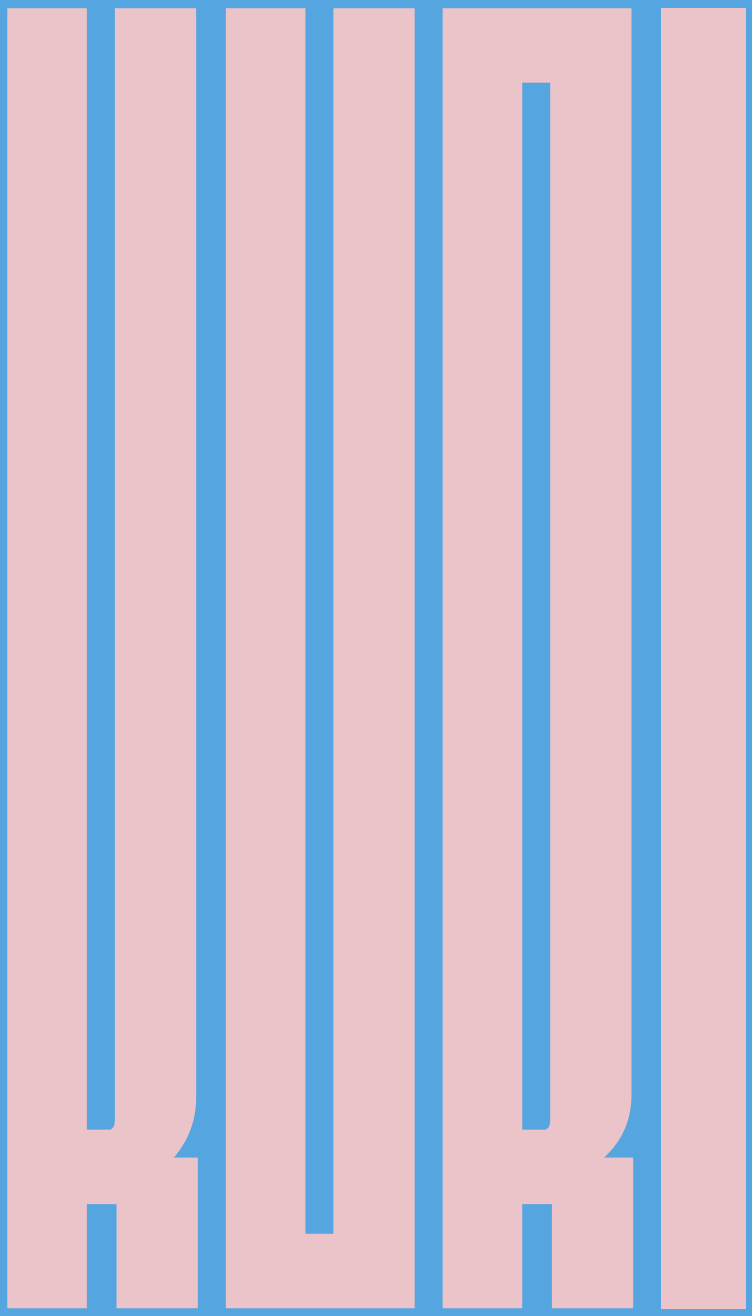

ARKKITEHTIPÄIVÄT

Bio Rex, Lasipalatsi · Seminaari ja iltajuhlat 17.5.

Ilmoittaudu 31.3. mennessä, saat 10 % alennuksen!

Ilmoittaudu 31.3. mennessä, saat 10 % alennuksen!

HARRI HAUTAJÄRVI
SAFAn varapuheenjohtaja, TkT

TUOMAS UUSHEIMO

> IHMINEN TEKEE VIRHEITÄ, MUTTA MYÖS TEKOÄLYN AVULLA VOIDAAN PÄÄTYÄ HUONOIHIN LOPPUTULOKSIIN, JOS IHMINEN KÄYTTÄÄ SITÄ VÄÄRIN EIKÄ OSAA PYSYÄ SEN ISÄNTÄNÄ.

Tekoäly ja virheet

"Älykkäiden digitaalisten ratkaisuiden ansiosta kuntien kaavoitusprosesseista tulee joustavia ja ketteriä. Rakennuslupajärjestelmä sujuvoituu, kun tekoäly tarkistaa algoritmien avulla hakemuksen ja myöntää luvan käytännössä saman tien."

Näin kuvaillaan digitalisaation kiinteistö- ja rakentamisalalle tarjoamia tulevaisuuden mahdollisuuksia *Vuokranantaja*-lehdessä 1/2019, jossa haastatellaan Kira-InnoHubin toimitusjohtajaa. Kyse on Suomen hallituksen kärkihankkeesta KIRA-digistä, jossa on mukana ministeriöitä, kuntia sekä KIRA-foorumi, johon myös SAFA kuuluu.

Tekoälyn avulla hoidetaan yhä useampia ihmiseltä aikaa vieviä töitä, myös rakennusalalla. Tekoäly suoriutuu monimutkaisista tehtävistä nopeasti ja virheettömästi, ja sen avustuksella tullaan hoitamaan myös yhä isompi osa rakennusalan suunnittelusta. Kustannussäästö kasvattaa kiinteistösijoittajien voittoa, mutta haittana voi olla kaavamaisen, epäinhimillisen ja paikan olosuhteisiin huonosti sopivan arkkitehtuurin lisääntyminen – sen seurauksia voi jo nähdä eri puolilla maailmaa. Ihminen tekee virheitä, mutta myös tekoälyn avulla voidaan päätyä huonoihin lopputuloksiin, jos ihminen käyttää sitä väärin eikä osaa pysyä sen isäntänä.

"Lähtien rakennuksen ensimmäisistä luonnoksista työmaakäynteihin, käytönaikaisiin tarkastuksiin ja purkamiseen asti nousee päällimmäiseksi lista virheitä, joita on syytä selvittää, tutkia ja pitää haasteina. Prosessi on sekä puhdistava että opettavainen. Samalla kun muodit tulevat ja menevät ja politiikan valta ja voimasuhteet vaihtuvat, arkkitehtuurin epäonnistumiset kuvastavat ja paljastavat niitä monimutkaisia voimia, jotka muovaavat ympäröivää maailmaamme."

Sitaatti on *The Architectural Review'n* helmikuun pääkirjoituksesta "Form follows failure". Lehdessä pohditaan epäonnistumisia. Kannessa on **Ludwig Mies van der Rohen** suunnittelema Farnsworth House, mutta ei ikonisena kiiltokuvana vaan uusimman tulvan vaurioittamana.

The Architectural Review on vireä lehti, joka ei tyydy pelkästään esittelemään ja arvioimaan arkkitehtuuria. Siinä käydään arkkitehtien ja yhteiskunnan kannalta kiinnostavaa ajankohtaista keskustelua sekä paikallisista että maailmanlaajuisista ongelmista.

Voisivatko myös SAFAn julkaisut käsitellä aikamme haasteita? Miltähän mahtaa näyttää ulospäin se, että arkkitehtikunta miltei vaikenee niistä rakentamisen, kiinteistöjen ja maankäytön pulmista, joita mediassa käsitellään päivittäin ja joista koko Suomi puhuu? Ongelmat ovat usein monimutkaisia, ja useimmissa tapauksissa ne eivät ole lainkaan arkkitehtien syytä, vaikka sellaista kuvaa mielellään luodaan. Jos arkkitehtikunta ei omissa ammattijulkaisuissaan käsittele ongelmia, joista sitä syytetään, se ei saa viestittyä julkisuuteen omia näkemyksiään eikä ratkaisuehdotuksiaan, vaan käpertyy paitsioon.

The Architectural Review'n pääkirjoituksessa jää sanomatta, että virheiden mahdollisuutta vähennetään pätevällä ja riittävästi resursoidulla suunnittelulla ja viranomaisvalvonnalla, rakennustyön laadun valvonnasta puhumattakaan. Edellytyksenä tietysti on, ettei toistettaisi entuudestaan heikoiksi tiedettyjä riskirakenteita – vaikka ne läpäisisivätkin tekoälyn tekemät tarkastukset.

Liune elementti - teräksinen kehys ovelle

Ammattirakentajille kehitetty Liune-välioven elementti on markkinoiden ainoa valmiiksi hitsattu ovielementti. Se valmistetaan CE-merkityistä teräsprofiileista, ja sen sisäilmaluokitus on M1. Elementtimallisto on laaja; jokaiseen tilaan on suunniteltu juuri sinne sopiva elementti.

10v ELEMENTTITAKUU

KASAUS 0 min

ASENNUS 15 min

LIUNE ELEMENTTI
- vakiona paikat sähkövedoille kaikissa runkosyvyyksissä
- tarvittavat kiinnikkeet sekä osat valmiina elementissä

KOSTEAN TILAN ELEMENTTI
- sähkövedot ja kosteuden keräävä kouru
- tarvittavat kiinnikkeet sekä osat valmiina elementissä

LASIELEMENTTI
- tarvittavat lasioven kiinnikkeet sekä osat valmiina elementissä

SAUNAELEMENTTI
- saunaelementti on umpirakenne, jossa on huomioitu mahdollinen kosteus
- tarvittavat kiinnikkeet sekä osat valmiina elementissä

SANEERAUSELEMENTTI
- ilman vastakarmiprofiilia, jolloin ovi saadaan pienimpään mahdolliseen tilaan
- tarvittavat kiinnikkeet sekä osat valmiina elementissä

AUTOMAATIOELEMENTTI
- valmiina automaatio, joka kytketään muiden sähkötöiden yhteydessä.
- tarvittavat kiinnikkeet sekä osat valmiina elementissä

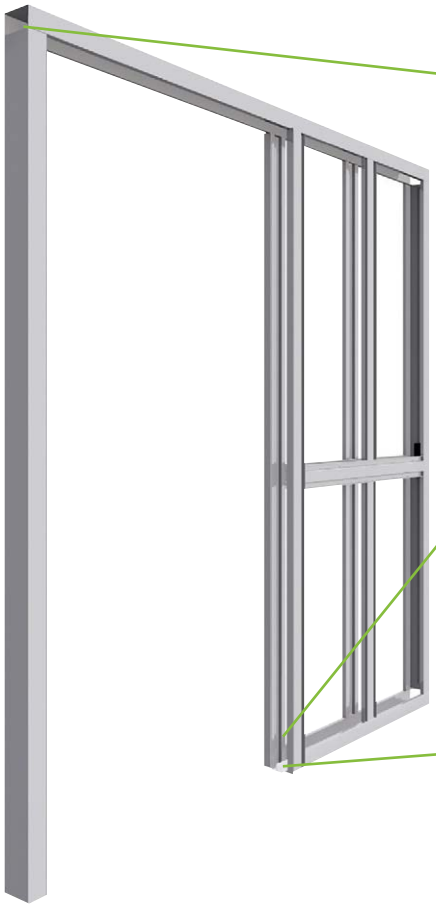

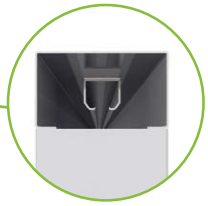

Runkosyvyys alk. 66 mm. Elementissä Liunen vaatimustason mukaiset liukukiskot.

Elementit käyttökohteen mukaan, kuten lasiovet tai kostean tilan elementit ovat omilla vaadituilla ominaisuuksilla.

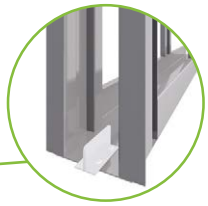

Elementtien alareunassa on rakennetta vahvistava profiili ja oven alaohjain valmiiksi kiinnitettyinä.

Aulis Lundell Oy
Puh 020 7341 426 | www.liune.fi
myynti@liune.fi | info@liune.fi

Arkkitehdit ja suunnittelijat
FREE Liune GDL -objekti Archicadiin ja REVIT -objekti on ladattavissa www.liune.fi/bim

LIUNE®
SIMPLIFY YOUR DOORS

2 | 2019

au arkkitehtiuutiset

3 **PÄÄKIRJOITUS**
Tekoäly ja virheet *Harri Hautajärvi*

6 **HAASTATTELU**
Elämän lavasteet *Leo Lindroos*

10 **TAPAHTUMAT**
10 **Arkkitehtuurin päivää vietettiin museoteemalla**
12 **Itävallan lahja pohjoismaiselle muotoilulle** *Ella Müller*
14 **Arkkitehtuuriviestintä – mainontaa vai ansaittua näkyvyyttä?** *Taavi Lindfors*
16 **Metsät, hiilinielut ja puurakentaminen** *Pekka Hänninen*

18 **KIRJAT**
Majataloja ja piilopaikkoja *Tarja Nurmi*

20 **KOLUMNI**
Kolmekymmentäkaksi ja puoli neliötä *Riikka Kuittinen*

24 **KILPAILUT**
Historia ja uudisrakentaminen kohtasivat Lappeenrannassa *Sakari Mentu ja Simo Paavilainen*

34 **AMMATISSA**
Inspiraationa hyvät lopputulokset, kohtaamiset ja yhteistyö *Taavi Lindfors*

uutisia **70** vuotta!

ILMESTYY: vko 9
12 numeroa vuodessa
Vuodesta 1949
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto – Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Malminkatu 30, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Grano Oy 2019

LEHTITILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jasenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

KANSIKUVA:
Metropolian Myllypuron kampus, Helsinki, Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki, pääsuunnittelija Rainer Mahlamäki, ja Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama, v. 2019.
Kuva Martin Sommerschield/ Kuvatoimisto Kuvio Oy.

ILMESTYMISAJAT:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
3|2019	11.3.	28.3.
4|2019	5.4.	25.4.
5|2019	6.5.	23.5.
6–7|2019	3.6.	20.6.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja toimitettava aineisto kahta viikkoa aikaisemmin.)

> OLIPA KYSEESSÄ TALO TAI TUOLI, MIELESTÄNI MOLEMPIEN TULISI OLLA JOTAIN, JOTA HALUAA KOSKEA, JONKA KOKEE MUKAVAKSI JA JOSTA ON ILOINEN, JOKA KIINNOSTAA.

Elämän lavasteet

Architecture Speaks! -luentosarja alkoi tänä vuonna belgialaisen arkkitehdin **Jan De Vylderin** luennolla. Architecten De Vylder Vinck Taillieu on vuonna 2009 perustettu toimisto, joka tuli tunnetuksi kotikaupunkiinsa Gentiin rakentamistaan pientaloista. Näissä projekteissa annettiin suuri arvo pienille asioille, kuten ikkunoille. *au* haastatteli De Vylderiä **Alvar Aallon** kotitalossa Riihitiellä ja ravintola Elitessä.

Opetat nykyään eri yliopistoissa ja työskentelet hengästyttävällä tahdilla erilaisten projektien parissa Belgiassa ja muualla. Kuinka tämä on onnistunut?

– Minä ja kollegani halusimme arkkitehdeiksi, koska olimme kiinnostuneita hyvien tilojen ja paikkojen luomisesta. Nykyään meitä pidetään hyvänä toimistona, mikä on täysin eri asia. Teimme pieniä projekteja tekemisen ilosta, kunnes jossain vaiheessa joku tuli kurkistelemaan olkamme takaa, että ”Hei, mitä te teette? Kiinnostavaa!” Silloin huomasimme, että olemme keskittyneet hyvän ympäristön luomiseen, emme arkkitehtuuriin.

Kun joku kysyi, mitä me teemme, meidän täytyi yhtäkkiä miettiä asiaa. Se opetti minulle, että meidän täytyy keskittyä siihen ajatukseen, ettemme halua tehdä arkkitehtuuria. Heti kun arkkitehtuurista alkaa puhua, on vaarassa tulla vietellyksi tekemään arkkitehtuuria: huolehtimaan ilmaisusta ja arvoista, joita toivoo, ettei kukaan muu ilmaise, etsimään omaa identiteettiä. Äkkiä alkaakin miettiä, kuka haluaa olla eikä mitä haluaa tehdä. Olen aina nähnyt tämän vaarana. Halusimme pysyä siinä, mitä haluamme tehdä.

Mielekkään ympäristön aikaansaaminen vaatii enemmän kuin pelkästään suunnittelua: se vaatii läheistä suhdetta asiakkaaseen. Arkkitehteina meidän on ymmärrettävä asiakkaiden elämäntapa, kuinka he tekevät ruokaa, keittävät kahvia, juovat olutta, lukevat kirjaa tai nukkuvat.

Suunnittelustudiollanne opiskelijat aloittavat usein tutkimalla tuolin, ikkunan ja puun suhdetta. Olette suunnitelleet myös huonekaluja. Miksi olette kiinnostuneita huonekaluista?

– Monesta syystä. Ensinnäkin jos ajattelen tuolia, haluaisin kokea, että tuoli on minun taloni, ja jos ajattelen taloa, haluaisin kokea, että talo on kuin tuolini. Ajatus liittyy mittakaavojen ja ajattelutavan käänteisyyteen, mutta lopulta tuoli on myös jotain, jolla joku haluaisi istua. Ja toisaalta huone on huone, johon haluaisin laittaa tuolini. Ajatukset maailmasta ja ikkunasta tulevat myöhemmin; ensiksi tulevat talo ja tuoli. Esine ja rakennus ovat yhtä tärkeitä.

Toiseksi mielestäni ajatus siitä, että asiat tehdään käytettäviksi, on kaunis, mutta sen haasteena on arkkitehtuuri- ja muotoiluajatteluun tullut käytännöllisyyden käsite, joka yksinkertaistaa ajattelua. Käytöstä ja funktionaalisuudesta on tullut ideologia. Olipa kyseessä talo tai tuoli, mielestäni molempien tulisi olla jotain, jota haluaa koskea, jonka kokee mukavaksi ja josta on iloinen, joka kiinnostaa. Niiden tulee olla ”elettäviä”.

Elettävyys on jotain sellaista, mitä ihminen kaipaa. Jos tuoli, huone tai talo on kamala, et ikinä kaipaa sitä, koska hämmennyt esimerkiksi istumisen epämukavuudesta. Kun tällaisista asioista on huolehdittu, kaipaat tuolia tai taloa – et siksi, että ne ovat käytännöllisiä, vaan siksi, että ne ovat elettäviä.

Mitä konteksti merkitsee sinulle?

– En usko sanovani mitään uutta, kun sanon, ettei kontekstissa ole kyse vain paikasta. Jokin aika sitten kirjoitin *Architecture + Urbanism* -lehden esseessä ”Architecture is not a matter of architecture”, että ”mittakaavassa ei ole kyse mittakaavasta, eikä kontekstissa ole kyse kontekstista”. Haluaisin siis sanoa, ettei kontekstissa ole useimmiten kyse paikasta vaan ajasta, tunteesta, kulttuurista, monesta asiasta.

ANNE KINNUNEN

KUKA?

- Jan De Vylder, syntynyt Sint-Niklaasissa, Belgiassa 1968.
- Valmistunut arkkitehdiksi Sint Lucasin yliopistosta (Gent, Belgia) 1992.
- Ennen oman arkkitehtitoimiston perustamista työskenteli **Frank Delmullen** ja **Stéphane Beelin** toimistossa.
- Perusti yhdessä **Inge Vinckin** ja **Jo Tallieun** kanssa Architecten De Vylder Vinck Taillieu -toimiston 2009.
- Ollut professorina ETH Zürichissa vuodesta 2017 – opettaminen on tärkeä osa praktiikkaa.

> KONTEKSTISSA EI OLE USEIMMITEN KYSE PAIKASTA VAAN AJASTA, TUNTEESTA, KULTTUURISTA, MONESTA ASIASTA.

Kuvassa psykiatrinen sairaala Caritas Mellessä, Belgiassa (Architecten De Vylder Vinck Taillieu 2016).

Mikä on kirjoittamisen osuus työssäsi?
– Jossain vaiheessa kirjoittamisesta tuli todella tärkeää, mutta täytyy myöntää, että minun kirjoittamiseni on kaukana kaikista virallisista standardeista. Myös kirjoittaminen liittyy pikemminkin haluun luoda tilanteita kuin pohdiskella arkkitehtuuria itsessään.

Esimerkiksi teksti Enoteca dei Materasta kuvaa tapaa, jolla jokin paikka voi tulla merkitykselliseksi ihmisille. Teksti kertoo illalla saapuvista ystävistä, jotka löytävät viinikellarin. Se kertoo hetkestä, joka kestää ehkä noin tunnin ja jonka aikana ystävykset kokevat arkkitehdin luoman maiseman, vaikka tekstissä kokija ei olekaan varma siitä, onko kellari ollut olemassa jo hyvin kauan vai vain vähän aikaa. Sellaisesta pidän. Arkkitehtuurista tulee lavastus, kuten elokuvassa tai teatterissa.

Monet kirjoittamasi tekstit käsittelevät näkemistä eri tavoilla. Ymmärtääkseni pidät näkemistä työkaluna, viestinä alitajunnasta.
– Minulla on fyysinen suhde näkemiseen, koska näköni on erittäin huono. Otan lasit usein pois puhuessani, jolloin saan hetkeksi mahdollisuuden olla näkemättä. Toisaalta näen yhä, mutta täysin eri asioita, kuten muotoja, jotka alkavat järjestäytyä eri tavoilla. Värit ja varjot korostuvat. Metamorfoosi näkevästä lähes sokeaksi antaa minulle kyvyn nähdä ”mielikuvia”. Siten tämä rajoite on saattanut antaa minulle tavan nähdä asioita alitajuisesti.

Näkeminen vaatii tietyn tunne-esteen ylittämisen, koska ensireaktio on usein ”tuon olen jo nähnyt”. Asiat voi aina nähdä toisella tapaa. Uskonkin, että elämässä on todella tärkeää etsiä eri perspektiivejä samaan asiaan sekä fyysisessä että mentaalisessa mielessä.

Mitä ajattelet piirtämisestä?
– Projektimme näyttävät valmiinakin piirroksilta. ”Niin kuin” on asia, joka kiinnostaa meitä, talo niin kuin maalaus tai maalaus niin kuin talo. Teemme piirustuksia projekteistamme senkin jälkeen, kun ne on rakennettu, mikä on melko epätavallista, koska piirroshan tulisi tehdä projektin toteuttamista varten.

Uskon, että ajatusten materialisointi on tärkeää arkkitehdin työskentelylle. Piirustusten tekeminen ei ole ajanhukkaa, ja arkkitehdeille piirtäminen on ylivoimainen ilmaisukeino. Piirtämisen jälkeen tulevat kirjoittaminen, puhuminen ja kaukana perällä, ikävä kyllä, musiikki. Musiikki on minulle todella tärkeää.

Mitä musiikkia kuuntelet?
– Kaikkea, sillä arkkitehtina ei voi sulkea mitään pois.

Leo Lindroos

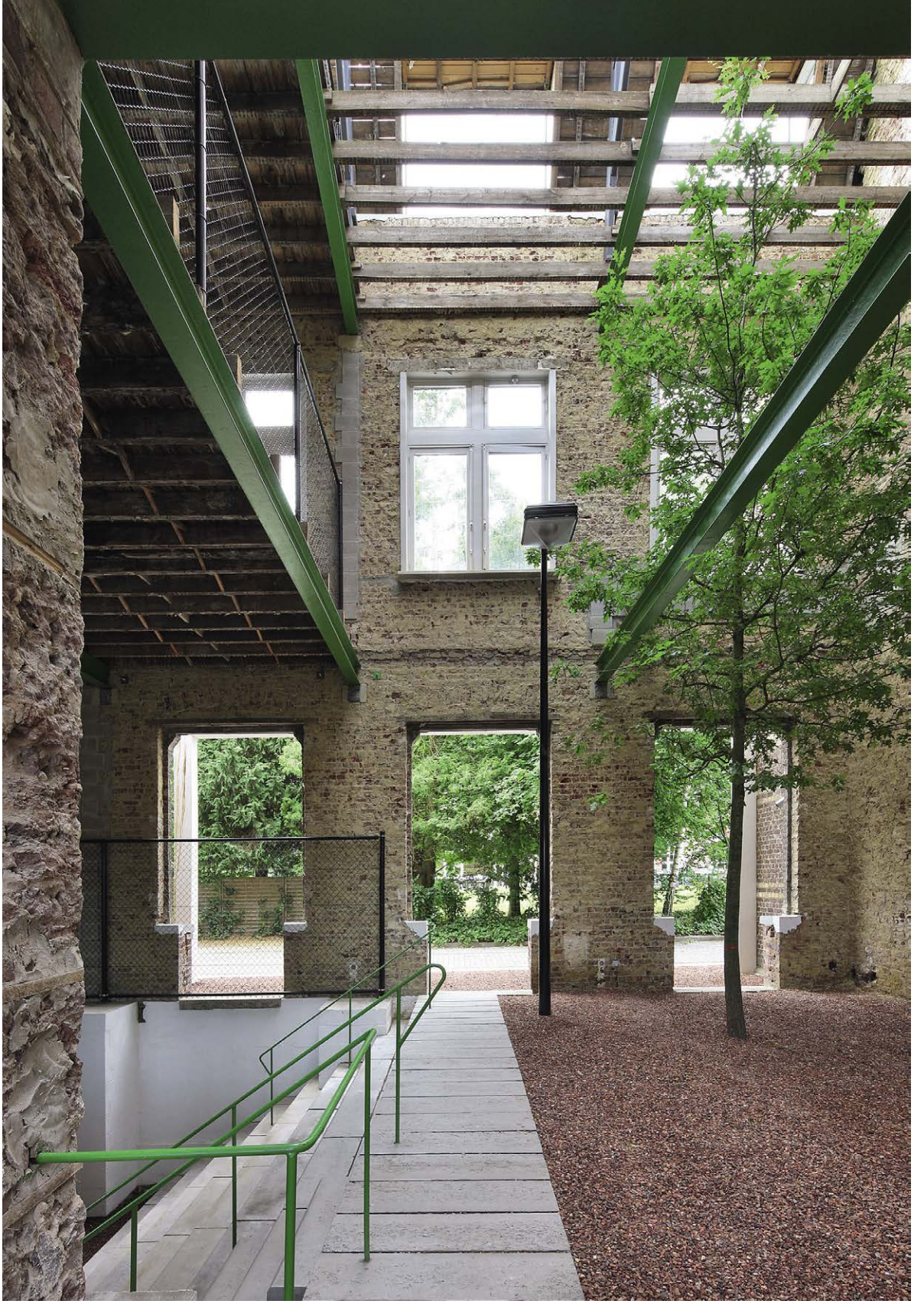

FILIP DUJARDIN

HUFTON CROW

*V&A Dundee on Skotlannin ensimmäinen designmuseo. Syyskuussa 2018 avatun museon suunnitteli japanilaisarkkitehti **Kengo Kuma**.*

Arkkitehtuurin päivää vietettiin museoteemalla

> V&A DUNDEEN TAVOITE ON TUODA ESIIN TUOREITA LAHJAKKUUKSIA, AUTTAA YMMÄRTÄMÄÄN OMAA JA MUIDEN KULTTUURIPERINTÖÄ SEKÄ KANNUSTAA DESIGN-INNOVAATIOIHIN TULEVAISUUDESSA.

Arkkitehtuurin päivänä 3.2. Kiasma-teatterissa Helsingissä keskusteltiin museoista. Mukana keskustelemassa oli kansainvälisiä vieraita, ja aiheina olivat muun muassa arkkitehtuuriaarteiden vaaliminen sekä kansainväliset mallit. Keskustelu Helsingin uudesta arkkitehtuuri- ja designmuseohankkeesta syveni erilaisia näkökulmia avaavien esimerkkien avulla.

Päivän anti luettavissa verkkosivulta: www.arcinfo.fi.

*Skotlannin uudesta designmuseosta V&A Dundeesta kävi puhumassa museon johtaja **Philip Long** (toinen vas.). Museouutisia kuultiin myös Suomenlahden eteläpuolelta, kun Viron arkkitehtuurimuseon johtaja **Triin Ojari** (vas.) kertoi päätöksestä yhdistää Viron arkkitehtuuri- ja designmuseot. Kuvassa myös (oikealta alkaen) Designmuseon johtaja **Jukka Savolainen**, Arkkitehtuurimuseon väliaikainen johtaja **Reetta Heiskanen** ja Archinfon toiminnanjohtaja **Hanna Harris**.*

HENRIIKKA UOTILA

HENRIIKKA UOTILA

HENRIIKKA UOTILA

*Tapahtumassa nähtiin DocPointin ohjelmistossa esitetty **Jill Magidin** ohjaama elokuva The Proposal (2018), jonka aiheena on meksikolaisarkkitehti **Luis Barragán** ja hänen arkkitehtuurille jättämänsä perintö. Alla kuvakaappaus elokuvasta.*

JAANA RÄSÄNEN

*Barragán-elokuvan jälkeen keskustelua arkkitehtuurin merkityksistä ja arkkitehtuuriaarteiden vaalimisesta kävivät Archinfon tiedottaja Miina Jutilan johdattamana arkkitehti **Jouni Kaipia**, Alvar Aalto -säätiön toimitusjohtaja **Tommi Lindh** ja Arkkitehtuurimuseon arkistonhoitaja **Elina Standertskjöld**.*

Itävallan lahja pohjoismaiselle muotoilulle

Arkkitehti-muotoilija Josef Frankin näyttely on esillä Designmuseossa Helsingissä 17.3. saakka.

Loputtomat kasvit, linnut, kalat, vihreät, keltaiset, siniset ja punaiset ovat vastassa kiivetessäni ylös Designmuseon portaita. Kyseessä on **Josef Frankin** (1885–1967) Svenskt Tennille 1940-luvulla suunnittelema *Paradiset*-tapetti, joka toivottaa tervetulleeksi itävaltalaisen arkkitehti-muotoilijan maailmaan.

Frank lienee monelle tuttu työstään ruotsalaisessa sisustustalossa, mutta Itävallan taideteollisuusmuseo MAKin tuottamassa näyttelyssä esillä on myös Frankin töitä kotimaassaan. Frank sai klassisen arkkitehtikoulutuksen Wienin teknillisessä korkeakoulussa ja teki Itävallassa ansiokasta uraa etenkin asuntosuunnittelijana, kunnes joutui vuonna 1933 pakenemaan antisemitismiä Ruotsiin. Svenskt Tennin pääsuunnittelijana hän jätti jälkensä pohjoismaiseen muotoiluun. Uransa aikana Frank kääntyi tiukasta modernismista kohti väljempää muotoilukäsitystä, missä vapaus ja sattuma saivat yhä enemmän sijaa.

Häpeilemättömiä vaikutteita

Näyttelytila on jaettu teemoittain, sosiaalisesta asuntotuotannosta ensimmäiseen sisustussuunnitelmaan ja **Leon Battista Albertin** kirkkoarkkitehtuuria käsittelevään väitöskirjaan, pientaloista huonekaluihin, tekstiileistä myöhempien vuosien fantasiatalosuunnitelmiin. Suurta näyttelysalia jakamaan on ripustettu valtavia kirjavia kankaita: ne virittävät tunnelman monimuotoisille tuoleille, hyllyille ja pöydille, jotka värien ja

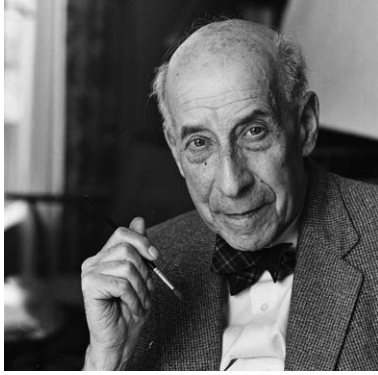

LENNART NILSSON

materiaalien rikkaudessaan eivät häpeile vaikutteitaan kansallisromantiikasta, klassismista tai vaikkapa muinaisesta Egyptistä.

Toteutuneita ja toteutumattomia pientalosuunnitelmia on havainnollistettu kuvin ja pienoismallein. Frank vastusti standardisointia ja muitakin teknisiä uutuuksia, mikäli ne olivat pois asumismukavuudesta. Sen sijaan hän uskoi, että asumiseen soveltuivat parhaiten sattumanvaraisen oloiset tilat. Hän vertasi taloa kaupunkiin, painotti sen sisällä kulkevien reittien merkitystä. Frankin mukaan kodissa oli oltava tilaa elämän aikana kertyville näkemyksille, kokemuksille ja esineille: ”Tästä syystä on vältettävä kaikkea yhdenmukaisuutta, jopa väriharmoniaa ja jokaista tyyliä, jopa modernistista.”

Humaanimman suunnittelun puolesta

Nykyopiskelijan silmiin Frankin ajatukset ja suunnitelmat tuntuvat virkistäviltä. Talojen arkipäiväisten ja kömpelöidenkin ”norm core”-vaatteiden taakse kätkeytyy ajatusta ja sydäntä, vailla tyylin pakkopaitaa. Näyttelystä tulee hyvä mieli, ja väittäisin, että se toimii laajemminkin nykypäivään resonoivana puheenvuorona vapaamman ja humaanimman suunnittelun puolesta.

Vaikka Designmuseo on valitellut tilojensa rajoitteita, kävijän ne vakuuttavat, rajoitteineen kaikkineen (ks. kuva alla). Museo on kerta toisensa jälkeen onnistunut tuottamaan positiivisia näyttelykokemuksia, laadukasta sisältöä toimivalla esillepanolla. Rajalliseen tilaan tiivistetyn sisällön jaksaa pureskella kunnolla ja vielä käväistä alakerran Galleriassa, jossa on parhaillaan esillä korusuunnittelija **Ruudt Petersin** töitä. Silti sulkiessani museon raskaan oven takanani en malta olla haaveilematta niistä kaikista hienoista näyttelyistä, joita nyt kaavailtava arkkitehtuuri- ja designmuseon yhdistelmä voisikaan tarjota.

Ella Müller

> TÄSTÄ SYYSTÄ ON VÄLTETTÄVÄ KAIKKEA YHDENMUKAISUUTTA, JOPA VÄRIHARMONIAA JA JOKAISTA TYYLIÄ, JOPA MODERNISTISTA.
> – JOSEF FRANK

KATJA HAGELSTAM

Arkkitehtuuriviestintä – mainontaa vai ansaittua näkyvyyttä?

Vuoden toisessa 3A Talks -tapaamisessa keskusteltiin viestinnästä ja näkyvyydestä. Teemaan johdatteli strateginen viestintätoimisto Ellun Kanat.

Ellun Kanojen aiheena oli ”Oodin jälkeen – miten varmistetaan, ettei arkkitehtuurin näkyvyys jää tähän?”. Alustuksessa pohdittiin, miten viestintään vaikuttaa nykypäivän maailma, jossa tieto liikkuu nopeammin kuin koskaan aiemmin. Liikkeellä olevan tiedon määrä on valtava: esimerkiksi yhden minuutin aikana internetissä kulkee miljoonia viestejä. Nopeasta tiedonvälitystarpeesta seuraa esimerkiksi se, että yleensä ensimmäisenä julkaistu tieto jää elämään, sillä toimittajilla ei välttämättä ole riittävästi aikaa tarkistaa faktoja kunnolla.

Koska ihminen törmää päivässä jopa tuhansiin markkinointiviesteihin, suurten mainosbudjettien aika on ohi arkkitehtuuria koskevassa viestinnässäkin. Sen sijaan on keskityttävä tekemään jotain niin kiinnostavaa, että siitä kirjoitetaan mediassa. Tutkimustulosten mukaan nimittäin noin puolet ihmisistä luottaa mainonnan sijaan ansaittuun näkyvyyteen.

Mukaan keskusteluun omilla kasvoilla

Viestinnässä perinteinen ylhäältä alas -asetelma on jäämässä historiaan, ja kommunikaatiovalta on alkanut siirtyä suurilta organisaatioilta tavallisille ihmisille. Internetin ja sosiaalisen median mahdollisuuksien vuoksi ihmisillä on valta päättää, mistä asioista keskustellaan. Hyvä esimerkki tästä on Guggenheim-projekti: suunnitelmaan kohdistunut kritiikki sai polttoaineensa ruohonjuuritasolta, ja kun painostus oli suurta, poliitikkojen oli lopulta vaikea kannattaa hanketta.

Arkkitehtuuriviestinnässä pitäisi päästä pitkistä viestintästrategioista nopeampaan ja tehokkaampaan viestintään. Perinteinen maineenhallinta ei enää nykyisin riitä, vaan esiin noustakseen viestinnän on oltava tekoja ja toimintaa. Suuret teot ovat ratkaisevassa asemassa, ja jos haluaa viestinsä esiin, on osallistuttava keskusteluun ja oltava esillä omilla kasvoilla.

Alustuksen jälkeisessä keskustelussa pohdittiin sitä, miten arkkitehtuurista saataisiin mediassa esiin negatiivisten asioiden sijaan enemmän positiivisia asioita. Toisaalta esille nousivat myös omilla kasvoilla esiintymisen riskit – liian kärkkäiden mielipiteiden esittäminen kun saattaa vaikuttaa siihen, millaisia projekteja tulevaisuudessa pääsee toteuttamaan.

Taavi Lindfors

> PERINTEINEN MAINEENHALLINTA EI ENÄÄ NYKYISIN RIITÄ, VAAN ESIIN NOUSTAKSEEN VIESTINNÄN ON OLTAVA TEKOJA JA TOIMINTAA.

3A Talks on Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn, Arkkitehtitoimistojen liitto ATL:n ja Archinfon järjestämä avoin keskustelutilaisuus, joka pidetään joka kuukauden toisena tiistaina yhteisellä toimistolla (Malminkatu 30, Helsinki). Tervetuloa tapaamaan kollegoita ja keskustelemaan ajankohtaisista aiheista!

ARKKITEHTUURIMUSEO
FINLANDS ARKITEKTURMUSEUM
MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE

ti–su 11–18 ke 11–20
Kasarmikatu 24 Helsinki
puh. 045 7731 0474

sisäänpääsy 10/5/0 €
yhteislippu Designmuseon
kanssa 15 €/Museokortti

mfa.fi
Instagram
Facebook
Twitter

”Nykyaikana tuntuu jännittävältä ajatella, että tilaaja on antanut suunnittelijalle niin laajat valtuudet kokonaistaideteoksen toteuttamiseen jokaista huonekalua, tekstiiliä ja valaisinta myöten.”

PIIRUSTUKSET SUUR–MERIJOKI–NÄYTTELYYN KURATOINUT AMANUENSSI ANNA AUTIO

Gesellius, Lindgren, Saarinen, Suur-Merijoen kartano (1903).

JUGENDRUUSU-RYIJY OMMELLEN
Kurssit järjestetään lauantaisin kello 12–15 seuraavasti: 9.3., 6.4., 11.5., 8.6., 10.8. ja 7.9. Kurssin jälkeen voi jäädä seuraamaan näyttely-opastusta. Kurssin hinta on 60 €/hlö.
Yhteistyössä: Suomen käsityön ystävät Ry.
Ennakkoilmoittautuminen: mfa@mfa.fi
Lue lisää: mfa.fi/tapahtumat

SUUR-MERIJOEN KARTANO JUGENDIN HELMI

6.3.–8.9.2019, iso näyttelysali

Suur-Merijoen kartano Viipurin maalaiskunnassa oli jugendarkkitehtuurin kokonaistaideteos ja aikansa julkisin koti. Nuorten arkkitehtien, Herman Geselliuksen, Armas Lindgrenin ja Eliel Saarisen, suunnittelema kartano huomioitiin laajasti myös arkkitehtikunnan keskuudessa. Museo Milavidan tuottama näyttely muokataan Arkkitehtuurimuseoon sopivaksi: pääosaan nousevat Gesellius, Lindgren, Saarinen -arkkitehtitoimiston alkuperäiset akvarellityöt, joista osa on konservoitu ennen näyttelyä. Yhdessä kartanosta pelastetun esineistön kanssa ne herättävät eläväksi nyt tuhoutuneen rakennuksen. Näyttelyn ohjelmisto houkuttelee kokeilemaan käsin tekemistä jugendajan hengessä.

RADICAL THEATER KANSANTEATTERI

6.3.–2.6.2019, pieni näyttelysali

Arkkitehti P.E. Blomstedtin suunnitelma Helsingin Kansanteatteriksi Hakaniemen torille (1935) jäi toteuttamatta, mutta piirustukset ovat säilyneet Arkkitehtuurimuseon kokoelmassa. Aalto-yliopiston arkkitehtuurin opiskelijoiden yhdessä Arkkitehtuurimuseon kanssa toteuttama näyttely on esimerkki museon kokoelman käytöstä osana arkkitehtuurin opetusta. Näyttelyä tehdessään opiskelijat pohtivat erityisesti arkkitehtuurin esittämistä ja arkkitehtuurinäyttelyn mahdollisia muotoja.

Luento: näyttelyn kuraattori Elina Standertskjöld kertoo P.E. Blomstedtin piirustuksista 27.3. klo 18

Metsät, hiilinielut ja puurakentaminen

Miten päästöjen leikkaaminen vaikuttaa maankäyttöön, rakentamiseen ja rakennusten materiaalivalintoihin? Tätä pohdittiin tammikuussa EKO-SAFAn seminaarissa Helsingin yliopiston Tiedekulmassa.

Viikin Latokartanon puukerrostaloissa (Arkkitehtitoimisto HMV 2012) rakentamisvaiheen hiilidioksidipäästöt olivat noin puolet vastaavan betonirunkoisen talon päästöistä. Lisäksi puurakenteisiin on varastoitunut hiiltä.

IPCC:n raportti kertoi syksyllä, että maapallon lämpötilan kohoaminen on mahdollista pitää 1,5 asteen rajoissa. Tämä edellyttää, että meidän täytyy olla globaalisti hiilineutraaleja viimeistään vuonna 2050 ja sen jälkeen meidän tulee olla nettonegatiivisia eli nielujen on oltava isommat kuin päästöt. Suomessa metsien nettohiilen sidonta on nykyisellään 21 miljoonaa tonnia hiilidioksidia ilmakehästä eli noin kolmanneksen Suomessa syntyvistä päästöistä. Päästöjä tulisi leikata voimakkaasti ja samaan aikaan lisätä hiilinieluja ja -varastoja.

Yliopistotutkija **Tuomo Kalliokoski** Helsingin yliopistosta avasi hiilinielujen merkitystä. IPCC:n määritelmän mukaan hiilinielu on prosessi, joka sitoo hiiltä ilmakehästä. Jos metsän hiilivarasto kasvaa, se on Kalliokosken mukaan hiilinielu, ja jos varasto pienenee, se on hiilen lähde. Suomessa metsät toimivat hiilinieluna, koska puusto sitoo enemmän hiiltä kuin hakkuut ja lahoaminen vapauttavat.

Hyvässä kasvuiässä oleva 40–100-vuotias metsä sitoo hiiltä tehokkaimmin, mutta vanhoissakin metsissä hiilensidonta jatkuu ja niiden hiilivarasto voi olla moninkertainen nuorempiin metsiin verrattuna. Metsien hiilinielun lisäämiseksi hakkuita olisi Kalliokosken mukaan vähennettävä esimerkiksi pidentämällä hakkuuvälejä ja lieventämällä harvennushakkuita. Kestää vuosikymmeniä, ennen kuin avohakattu metsä muuttuu hiilen lähteestä jälleen hiilinieluksi.

Lisää puurakentamista

Ympäristöaktivisti, kirjailija **Risto Isomäki** puolestaan pohti, mihin puuta tulisi käyttää, jotta sen hiilivarasto säilyisi mahdollisimman pitkään. Puun polttaminen tai käyttäminen biopolttoaineiden raaka-aineena tai hyvin lyhytikäisissä paperituotteissa vapauttaa hiilen ilmakehään nopeasti. Vaatteiden raaka-aineena puukuidun hiili säilyy jo pidempään ja korvaa samalla öljyn käyttämistä tekstiileissä.

Rakennuksissa puun sitoma hiili säilyy pitkään. Lisäksi puurakentaminen korvaa sellaisten materiaalien käyttöä, joiden valmistamisesta syntyy paljon ilmastoa lämmittäviä päästöjä. Puurakentaminen edistää myös metsien hiilinieluja, sillä rakentamiseen tarvitaan järeää puutavaraa, jonka saamisen varmistamiseksi metsien hakkuukiertoa tulisi pidentää.

Puurakentamisen lisäämisestä illan puhujat olivatkin yksi-

KUVAT: PEKKA HÄNNINEN

Vanhat metsät varastoivat runsaasti hiiltä.

mielisiä. Myös puun osuutta yksittäisissä rakennuksissa tulisi lisätä tuntuvasti. Nyt puun osuus ”puutaloissakin” voi todellisuudessa jäädä varsin pieneksi. Isomäen mukaan puisesta rakennuksesta osan voi tarvittaessa jättää lämmittämättä, mikä säästää energiaa.

Paras tapa käyttää puuta olisi Isomäen mukaan tuottaa puun ligniinistä hiilikuitua, josta voidaan valmistaa paitsi rakennuksia myös autoja ja lentokoneita. Varsinkin lentokoneissa puupohjaisten hiilikuitujen käyttö vähentäisi päästöjä tehokkaasti, sillä hiilikuitu on kevyttä ja pienentää näin koneiden polttoaineenkulutusta.

Tulossa hiilijalanjälkikatto

Aalto-yliopiston rakentamistalouden professori **Seppo Junnila** muistutti, että rakentamisen hiilidioksidipäästöt ovat pääkaupunkiseudulla samaa suuruusluokkaa kuin energiantuotannon. Rakennusten energiatehokkuuden parantuessa ja energiantuotannon päästöjen pienentyessä tulisi kiinnittää enemmän huomiota rakentamisen ja rakennusmateriaalien hiilijalanjälkeen. Päästöjä voidaan pienentää myös kiertotaloudella eli ottamalla vanhoja rakennuksia ja rakennusosia uuteen käyttöön.

Puuta tulisi Junnilan mukaan suosia etenkin julkisissa rakennuksissa sekä kasvukeskuksissa, joissa rakennukset pysyvät todennäköisesti pisimpään käytössä ja puun hiili samalla mahdollisimman pitkään varastoituneena. Koska perustamiseen kuluu valtavasti energiaa ja siitä syntyy päästöjä, Junnila pohti vaihtoehtoa, jossa betoniset perustukset olisivat pysyvä osa kaupunki-infraa: niiden päälle voitaisiin koota uudet modulaariset puutalot, joita voitaisiin tarvittaessa siirtää.

Arkkitehti, TkT **Matti Kuittinen** ympäristöministeriöstä valotti tulevaisuuden rakentamisen normiohjauksen näkymiä. Keskimäärin uusien rakennusten päästöistä vain alle puolet syntyy käytössä ja loput muun muassa rakentamis- ja purkamisvaiheessa. Ympäristöministeriössä onkin vireillä keinoja rakennusten elinkaaren hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Vuoteen 2025 mennessä eri rakennustyypeille asetetaan hiilijalanjälkikatto – keinot sen saavuttamiseksi jätetään melko avoimiksi.

Pekka Hänninen

> MYÖS PUUN OSUUTTA YKSITTÄISISSÄ RAKENNUKSISSA TULISI LISÄTÄ TUNTUVASTI. NYT PUUN OSUUS ”PUUTALOISSAKIN” VOI TODELLISUUDESSA JÄÄDÄ VARSIN PIENEKSI.

SketchUp Pro 2019

Luonnostele tai piirrä tarkasti
ja uskomattoman intuitiivisesti!

Tutustu: bit.ly/Sketchup-esittely

Tule SketchUp-käyttäjäiltaan 13.3.2019!

Lue lisää ja ilmoittaudu: bit.ly/su-ilta

Micro Aided Design M.A.D.

Majataloja ja piilopaikkoja

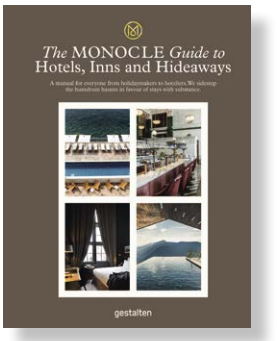

Mikä tekee hotellista erityisen – sellaisen, että sinne haluaa palata? Värikäs uutuuskirja kertoo.

Kaikki ovat varmasti joskus majoittuneet hotellissa – ketjuhotellissa, työn- tai toimeksiantajan hyväksymässä hotellissa, lomahotellissa, uuden sukupolven halpahotellissa ja hotellissa, jonka olisi kokonaan halunnut jättää kokematta. On myös ollut suurta huutoa testata designhotelleja tai kokea nykyarkkitehtuuria edustava loistohotelli. Ja sitten ovat tietenkin paikat, joissa täkyinä ovat gym ja spa.

Harva kuitenkaan viihtyy anonyymissä, joka makuun sisustetussa ketjuhotellissa. Entä sitten ne hotellit, joiden sisustuksesta ovat vastanneet sellaiset taiteelliset sielut, joilla ei ole aavistustakaan, mitä erilaiset matkaajat oikeasti ja eniten kaipaavat, ergonomiasta puhumattakaan? Pettymyksiä ovat saattaneet tuottaa myös Instagram- ja selfie-kuvien lavasteina loistaneet hotellit, joissa pistorasioita ei tahdo löytää millään, ikkunoita ei saa auki eikä kylpyhuoneen suihkuarmatuureista pirukaan ota selvää.

Sata esimerkillistä majapaikkaa

Viime vuonna ilmestynyt *The Monocle Guide to Hotels, Inns and Hideaways* on lennokkaasti ja hauskasti toimitettu teos. Sitä suosittelisi vaikkapa elämänsä ensimmäistä hotellia tai majoitusrakennusta suunnittelevalle kollegalle tai kaupunkien poliitikoille ja virkamiehille.

Ei kannata uskoa hotellikeisarien ja muiden kauppamiesten väitteeseen, että vain yli 200 huonetta käsittävä tornihotelli voi olla bisneksenä kannattava tai että keittiön ja ravintolan tulee aina olla katutasossa. Laatutietoinen tulee hotelliin, jossa on sitä jotakin. Uudelleen hän tulee vain, mikäli tärkeimmät asiat ovat kohdallaan. Mutta hän ei taatusti palaa ikinä, jos hinnoittelu on huomattavasti kunnianhimoisempaa kuin ikkunasta näkyvän asfalttipihan yhden kukkalaatikon maisema.

Kirjan toimittajat ovat liikkuneet paljon ja valinneet sata esimerkillistä majapaikkaa eri puolilta maailmaa. Yllättäen ne eivät ole designhotelleja, eikä johtotähtenä ole ollut ainoas-

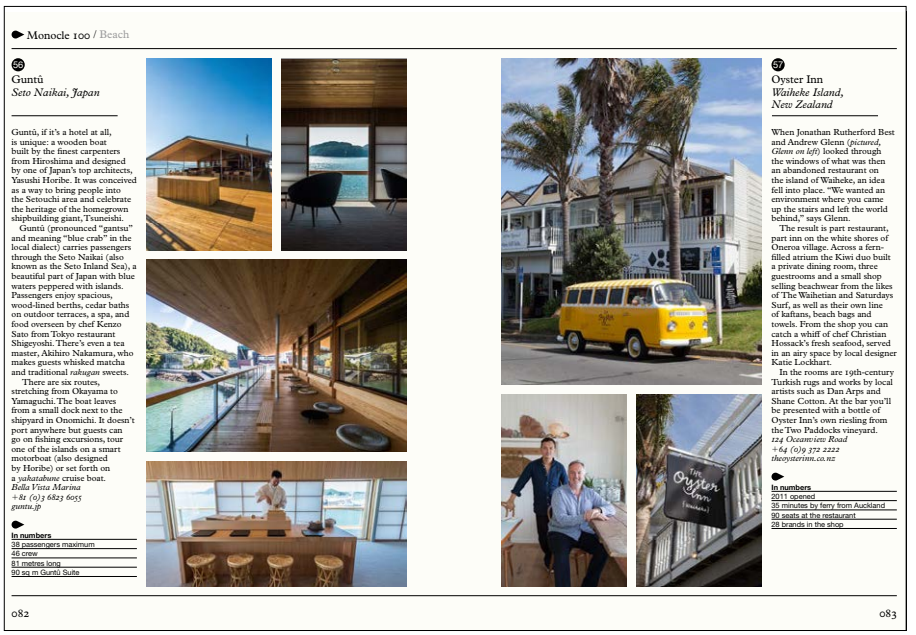
Monocle 100 / Beach

56
Guntû
Seto Naikai, Japan

Guntû, if it's a hotel at all, is unique: a wooden boat built by the finest carpenters from Hiroshima and designed by one of Japan's top architects, Yasushi Horibe. It was conceived as a way to bring people into the Setouchi area and celebrate the heritage of the homegrown shipbuilding giant, Tsuneishi.

Guntû (pronounced "gantsu" and meaning "blue crab" in the local dialect) carries passengers through the Seto Naikai (also known as the Seto Inland Sea), a beautiful part of Japan with blue waters peppered with islands. Passengers enjoy spacious, wood-lined berths, cedar baths on outdoor terraces, a spa, and food overseen by chef Kenzo Sato from Tokyo restaurant Shigeyoshi. There's even a tea master, Akihiro Nakamura, who makes guests whisked matcha and traditional *rakugan* sweets.

There are six routes, stretching from Okayama to Yamaguchi. The boat leaves from a small dock next to the shipyard in Onomichi. It doesn't port anywhere but guests can go on fishing excursions, tour one of the islands on a smart motorboat (also designed by Horibe) or set forth on a *yakatabune* cruise boat.
Bella Vista Marina
+81 (0)3 6823 6055
guntu.jp

In numbers
38 passengers maximum
46 crew
81 metres long
90 sq m Guntû Suite

57
Oyster Inn
Waiheke Island, New Zealand

When Jonathan Rutherford Best and Andrew Glenn (*pictured, Glenn on left*) looked through the windows of what was then an abandoned restaurant on the island of Waiheke, an idea fell into place. "We wanted an environment where you came up the stairs and left the world behind," says Glenn.

The result is part restaurant, part inn on the white shores of Oneroa village. Across a fern-filled atrium the Kiwi duo built a private dining room, three guestrooms and a small shop selling beachwear from the likes of The Waihetian and Saturdays Surf, as well as their own line of kaftans, beach bags and towels. From the shop you can catch a whiff of chef Christian Hossack's fresh seafood, served in an airy space by local designer Katie Lockhart.

In the rooms are 19th-century Turkish rugs and works by local artists such as Dan Arps and Shane Cotton. At the bar you'll be presented with a bottle of Oyster Inn's own riesling from the Two Paddocks vineyard.
124 Oceanview Road
+64 (0)9 372 2222
theoysterinn.co.nz

In numbers
2011 opened
35 minutes by ferry from Auckland
90 seats at the restaurant
28 brands in the shop

082 083

> KIRJASSA KERROTAAN HOTELLEISTA MYÖS POLITIIKAN NÄYTTÄMÖINÄ, TAITEILIJOIDEN SUOSIMINA ASUINPAIKKOINA, NIMETTÖMYYDEN TAKAAVINA PIILOINA.

taan hurjan kallis, erityisen cool tai läppärinomadeille tarkoitettu *vegan hip*. Toimituskunta nimittäin uskoo siihen, että trendit tulevat ja menevät. Tyyli, laatu, omintakeisuus ja vieraanvaraisuus sen sijaan säilyvät.

Hotellit pitävät pintansa

Kirjassa pohditaan myös nykyistä niin sanottua alustataloutta, jota edustaa muun muassa vuonna 2008 perustettu Airbnb. Hyvien hotellien uskotaan silti pitävän pintansa ja jopa pienen skarppauksen jälkeen pärjäävän entistä paremmin.

Huikea esimerkki uudesta ajattelusta on vaikkapa Berliinin Michelberger, joka sopii sekä bile- ja rokkiskenen täyskuluttajille että perheen tai ystävien kanssa viihteen tai kulttuurin perässä matkustaville. Helmien joukosta löytyy kaukainen Fogo Island Inn Kanadasta ja arkkitehti **Eduardo Souto de Mouran** uusima vanha viinitila Portugalista. Suomesta on yllättäen valikoitunut mukaan **Ragnar** ja **Martta Ypyän** suunnittelema entinen pankin koulutuskeskus, nykyinen hotelli Rantapuisto.

Usein valokuvin esitellään myös kolme klassikkoa, jotka ovat vuosikymmenten rytinöissä selviytyneet suuremmitta muutoksitta. Ne ovat Moskovan Metropol, Yokohaman New Grand ja Chilestä, paikasta nimeltä Pucón löytyvä modernistinen Antumalal. Jälkimmäisen suunnittelija oli nuori arkkitehti **Jorge Elton**. Kuvien perusteella sinne haluaisi heti.

Vieraanvaraisuusbisnes pyörii pelisilmällä

Arkkitehdeille teos on eräänlainen värikäs oppikirja: siinä käydään läpi monia hyvien hotellien ja majapaikkojen perusominaisuuksia. Kirjassa kerrotaan hotelleista myös politiikan näyttämöinä, taiteilijoiden suosimina asuinpaikkoina, nimettömyyden takaavina piiloina ja niin edelleen. Lopussa on kirjailijoiden ja journalistien lyhyitä, kaunokirjallisuushenkisiä tekstejä. Kaikkineen teos sisältää hyödyllisiä havaintoja sekä runsaasti tietoja ja linkkejä.

Hotellin perustamisesta haaveileville kirjassa on hauska ohje: palkkaa mieluiten 20 yli 40-vuotiasta kuin 40 vähän yli 20-vuotiasta. Vieraanvaraisuusbisnes vaatii osaamista, pelisilmää ja kokemusta, ennen kaikkea henkilökunnalta.

Teksti on vetävää ja eläväistä: siitä voi antaa ylimääräisen, pirskahtelevan plus-pisteen.

Tarja Nurmi

The Monocle Guide to Hotels, Inns and Hideaways. Gestalten 2018. 306 sivua.
Tutustu hotelleihin:
michelbergerhotel.com, fogoislandinn.ca, barrocal.pt, rantapuisto.fi, antumalal.com

3A TALKS KEVÄÄLLÄ 2019

Joka kuukauden 2. tiistai klo 16 Malminkatu 30:ssä, SAFAn, ATL:n ja Archinfon yhteisissä tiloissa, on avoimet ovet. Tule tapaamaan meitä ja muita kollegoita ja keskustelemaan ajankohtaisista aiheista!

12.3. Maankäyttö- ja rakennuslaki muuttuu
– keskustelua tavoitteista uudistuksessa

9.4. Luova Eurooppa -ohjelma
– EU:n rahoitus- ja tukipalvelut arkkitehtuurin alalla

klo 16–
Malminkatu 30
5. kerros

Tilaisuudet ovat kaikille avoimia. Tervetuloa!

RIIKKA KUITTINEN
arkkitehti SAFA

Kolmekymmentä-kaksi ja puoli neliötä

TONI PALLARI

Oulussa on ihmetelty uusien kerrostaloasuntojen keskipinta-alaa, jonka uutisoitiin olevan 32,5 neliötä. Lukema on vuonna 2017 luvitettujen kerrostaloasuntojen keskimmäinen pinta-ala eli mediaani, keskiarvo oli 39 neliötä. Oulu ei ole poikkeus. Suomen kaikissa suurissa kaupungeissa, Helsinkiä lukuun ottamatta, uusista kerrostaloasunnoista karkeasti puolet on ollut yksiöitä.

Kylläpä ovat arkkitehdit pieniä asuntoja suunnitelleet. Rakennuttajat pieniä asuntoja rakentaneet. Sijoittajat pieniin asuntoihin sijoittaneet. Kaavoittajat pieniä asuntoja kaavoittaneet. Rakennusvalvonnat pienten asuntojen rakentamisen sallineet. Poliitikot pienten asuntojen rakentamisesta päättäneet. Pankit pieniä asuntoja rahoittaneet.

Arkkitehdit ovat suunnitelleet pieniä asuntoja, koska asiakkaat ovat pyytäneet. Rakennuttaja määrittelee suunnittelun alussa huoneistojakauman, jonka suunnilleen uskoo vastaavan kohderyhmän kysyntään. Asuntosuunnittelun kanssa tekemisissä olevat ovat huomanneet, että pientä on pyydetty – näköjään kaikilta muiltakin, koko Suomessa.

Rakennuttajat ovat rakentaneet pieniä asuntoja, koska niiden kysyntä on ollut suuri. Pienasuntojen kysyntää lisäävät asumisen megatrendeistä kaupungistuminen, yksin asuminen ja vuokra-asumisen yleistyminen. Neljäs suuri trendi eli eläkkeelle jääneiden muuttaminen omakotitaloista keskustoihin sen sijaan ei tunnu näkyvän tilastoissa. Suurin vaikutus lieneekin ollut sijoittajien halulla ostaa pieniä asuntoja. Kovan rahan rakennuttajan on paljon vaivattomampaa myydä koko talo kerralla sijoittajalle kuin asunto kerrallaan asukasmuutoksia toivovalle omistusasujalle.

Sijoittajat ovat sijoittaneet pieniin asuntoihin, koska niihin on saanut helposti vuokralaisia. Yksin asuvien määrä on tuplaantunut noin 20 vuodessa. Yhden hengen talouksia on nyt noin 42 prosenttia ja kahden hengen talouksia 33 prosenttia. Vuokra-asunnoissa yhden tai kahden hengen talouksia on peräti 87 prosenttia. Vuokralla pyritään asumaan yleensä mahdollisimman edullisesti, joten yksin asuva valitsee vuokra-asunnokseen usein yksiön, vaikka omistusasunnoksi haluaisikin vähintään kaksion. Näistä syistä sijoitusasunnot ovat erityisen usein pieniä.

Sijoittajarahaa on suuntautunut asuntoihin, koska matalat korot ovat antaneet hyvän velkavivun ja osakemarkkinoilta odotettavissa olevat tulot ovat olleet melko matalalla. Uusissa asunnoissa on houkutellut se, että niiden tuloutetun rahoitusvastikkeen saa vähentää verotuksessa vuokratulosta. Sijoittaja voi siis maksaa asunnon myyntihinnasta noin kaksi kolmasosaa vähentäen sen pääomatulosta verotuksessa.

Tilastokeskuksen käyrien perusteella näyttäisi siltä, että viime vuosien rakennushuippu on ollut yksiöiden rakentamista. Isompien huoneistojen rakentamismäärät ovat pysyneet aika tasaisina koko 2000-luvun, yksiöt tekevät tilastopoikkeuksen. Olisiko asuntorakennusbuumia ollut ollenkaan, ellei asuntosijoittaminen yksiöihin olisi ollut niin houkuttelevaa?

Poliitikot päättävät paitsi eri sijoitus- ja asumismuotojen verokohtelusta myös sääntelyn tarpeesta. Yksiöiden osuus asuntotuotannosta on kasvanut merkittävästi kaikissa muissa kaupungeissa paitsi Helsingissä. Helsinki säätelee asuntojakaumaa voimakkaasti, ja siksi yksiöiden osuus uudesta kerrostalotuotannosta on Helsingissä tilastojen pienin, vaikka

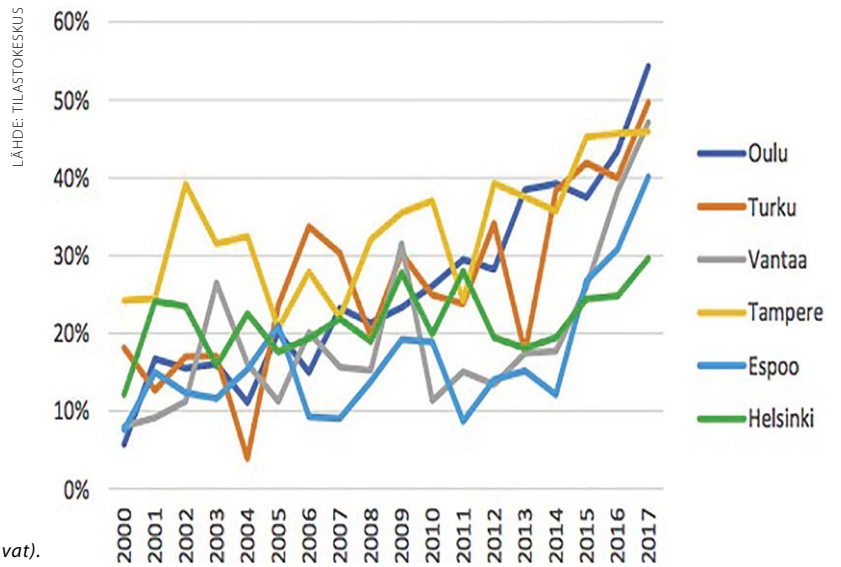

Yksiöiden osuus kerrostaloasunnoista (luvat).

rakennuttajien halu rakentaa pienasuntoja on varmaankin kovin. Tilanne ja keskustelu on joka kaupungissa erilainen. Oulussa harva perhe ostaisi uuden kerrostaloasunnon, sillä omakotitaloissa ja rivitaloissa neliöhinnat ovat suunnilleen puolet halvempia. Esimerkiksi Helsingissä taas kerrostalojen perheasunnoista huolehtiminen on aivan eri tavalla tärkeää, sillä muut vaihtoehdot ovat vaikeammin saatavilla.

Jos uudet pienet asunnot tuovat variaatiota asuntotarjontaan ja sijoittuvat paikoille, joissa sosiaalisen osallistumisen kynnys on matala, voivat vaikutukset olla positiivisia; tiiveys synnyttää urbaania pöhinää ja on ekologista. Jos kuitenkin keskusten ulkopuolelle syntyy alueita, joilla lähes kaikki asunnot ovat vuokrayksiöitä, ongelmat voivat olla samantyyppisiä kuin 90-luvun laman synnyttämillä vuokra-alueilla.

Kaavoittaja voi poliitikkojen siunauksella säädellä haluttua asuntojakaumaa suoraan kaavamääräyksillä ja epäsuorasti esimerkiksi pysäköintinormilla. Vanhojen kaavojen tapauksessa huoneistojakaumaan voitaisiin haluttaessa vaikuttaa kilpailutuksella ja tontinluovutuksen ehdoilla, mikäli tontti on kaupungin omistuksessa. Kaavoittajilla tuntuisi ainakin Oulussa olevan kiinnostusta saada kattava selvitys hyvistä ohjauskeinoista.

Mikäli tontti on yksityisessä omistuksessa, rakennusvalvontakin voisi ehkä vielä pyrkiä ohjaamaan asuntojakaumaa haluttuun suuntaan. Tärkeintä on tietysti tehdä taustatyöt huolella, sillä mutu-pohjainen, asuntomarkkinoita hyydyttävä sääntely tuskin olisi kenestäkään toivottavaa. Kaavavaiheessa voisi joka tapauksessa olla hyvä pyrkiä kapeahkoihin runkosyvyyksiin silloin kun se on mahdollista. Pienasunto on yleensä sitä parempi, mitä enemmän ulkoseinää se saa.

Oulussa pienasuntojen rakentaminen näyttää kääntyvän laskuun markkinaehtoisesti. Vuonna 2018 luvitettujen asuntojen keskipinta-ala kasvoi 10 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Vantaa taas muuttaa suuntaa kaavaohjauksella, maankäyttösopimuksilla ja kilpailutuksilla: se rajoittaa yksiöiden määrän 30 prosenttiin ja vaatii kolmioita tai suurempia asuntoja olevan vähintään 30 prosenttia asunnoista.

Myös pankkien lainaehtojen muutokset voivat näkyä työpöydillämme yllättävän dramaattisesti. Hypon mukaan pankit alkavat selvittää taloyhtiöiden asuntosijoittaja-altistusta entistä tarkemmin ja kiristää lainaehtoja niissä taloyhtiöissä, joissa suuri osa omistajista on sijoittajia.

Asukkaiden kannattaisi **Osmo Soininvaaran** mukaan asua omistusasunnossa silloin, kun he maksavat asumisensa kokonaan itse. Pienituloisten taas kannattaa pysyä vuokralla asumistukien takia. Asumistukijärjestelmäkin siis vaikuttaa rakennettavien asuntojen keskikokoon.

Asumispreferenssitutkimuksissa puhutaan asumismieltymysten erilaistumisesta. Olisi tietysti toivottavaa, että uudesta ja vanhasta rakennuskannasta yhdessä rakentuisi monipuolistuva kokonaisuus, josta asukkaat voivat valita itselleen sopivan kodin.

> PIENASUNTOJEN KYSYNTÄÄ LISÄÄVÄT ASUMISEN MEGATRENDEISTÄ KAUPUNGISTUMINEN, YKSIN ASUMINEN JA VUOKRA-ASUMISEN YLEISTYMINEN.

SAFA vetosi alkuvuodesta ministeri Antti Häkkäseen, jotta lakimies-nimikkeen lisäksi arkkitehdin ammattinimike rajattaisiin lainsäädännöllä vain yliopistoarkkitehteihin. Tammi–helmikuussa *Helsingin Sanomissa* haastateltiin tasavuosia täyttäneitä arkkitehteja Timo Hintsasta, Pentti Kareojaa ja Trevor Harrisia.

HELSINGIN SANOMAT 23.1.

Timo Hintsanen, 60, johtaa kaupunkisuunnittelua Turussa:

”Hintsanen ei ole enää tekemisissä paljonkaan varsinaisen kaavoituksen kanssa. ’Kaupunkisuunnittelussa mietitään, miten kaupunkia kehitetään. Kaavoituksessa visiota sitten toteutetaan. Minun tehtäväni on miettiä isoa kuvaa’, kaupunkisuunnittelujohtaja täsmentää. Hintsasen mukaan Turun kulttuuripääkaupunkivuosi 2011 muutti kaupunkia paljon – ja positiiviseen suuntaan. ’Tuntuu, että sinä vuonna tajuttiin kaupunkitilan merkitys aivan uudella tavalla.’”

HELSINGIN SANOMAT 19.1.

Professori Pentti Kareojan, 60, mielestä Helsingillä olisi kaikki mahdollisuudet profiloitua arkkitehtuurin ja designin mallikaupungiksi:

”Kareoja toivoisi, että arkkitehtuurivientiin panostettaisiin enemmän. ’Norjalaiset ja tanskalaiset tekevät sitä enemmän. Suomalaisella arkkitehtuurilla ja muotoilulla on kuitenkin niin kova maailmanmaine, että meillä olisi vientiin jopa paremmat edellytykset’, hän arvioi.”

HELSINGIN SANOMAT 9.2.

Kun Trevor Harris tuli Turkuun vuonna 1971, häntä olivat vastassa lippalakkiset nuoret soihdut kädessä:

”’Olen miettinyt, miksi juuri kaupunki kiinnostaa minua. Minähän olen melkein maalaispoika. Perheeni asui Cambridgen laidoilla viljapeltojen lähellä’, Harris pohdiskelee. – – ’Ehkä kaupunkisuunnittelu kiinnostaa minua sen suuren yhteiskunnallisen merkityksen takia. Voi luoda paikkoja, jossa ihmiset kohtaavat. Kaupunki on edelleen ihmiskunnan suurin keksintö’, hän sanoo. ’Kiinnostavat tasapainoiset kaupunkirakenteet ja tilat niiden välissä ovat minusta jännittävämpiä kuin yksittäisten talojen tekeminen. Tosin on ihanaa suunnitella talojakin.’”

RAKENNUSLEHTI 28.1.

SAFA esittää arkkitehdin ammattinimikkeen rajaamista lailla:

”Rakentaminen ja rakentamisen tekniikat ovat viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana monimutkaistuneet, mikä asettaa yhä korkeampia vaatimuksia alan toimijoiden koulutukselle ja osaamiselle. SAFA tukee ministerin lausumaa: ihmisten pitää voida luottaa erilaisiin instituutioihin ja ammattinimikkeisiin ja tätä luottamusta tulee vaalia ennakkoon. Arkkitehti- ja lakimies-nimikkeillä palveluja tarjoavan henkilön koulutusta ei voida Suomessa nykyisellään tarkastaa, toisin kuin esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhoitosektorilla”, SAFAn puheenjohtaja **Henna Helander** toteaa ministeri Häkkäselle lähetetyssä kirjeessä.

”Juuri anarkismia me tarvitsemme.

6
1968
arkkitehti
arkitekten
finnish architectural review
ARK

Menneisyyden tulevaisuus on tulevaisuus. Nykyhetken tulevaisuus on menneisyys. Tulevaisuuden tulevaisuus on nykyhetki.

20,5 miljoonan pohjoismaalaisen yhdistyksestä on mittana se toisiaista, että he ahmivat itseensä kokonaisproteiinimäärän, joka on puolet siitä, mitä Japanin 96 miljoonalla tai Intian 460 miljoonalla ihmisellä on käytettävissään.

Viimeisin edistysaskel tiedonvälityksen vallankumouksessa ovat maapalloa kiertävät tiedonvälityssatelliitit. Ihmiskunnalla on nyt ennenkuulumaton tilaisuus jakaa kulttuuritapahtumat keskenään ja avartaa näkemystään. Ihmisen symbolitarpeet ovat löytäneet uuden ilmaisumuodon kansainvälisessä tiedonvälitysverkostossa, joka radion, television, elokuvan ja lehdistön välityksellä on luonut paikallisista kulttuureista kansojen yhteisen kulttuurin. Jos tämän uuden kulttuurin taso näyttää entisiä paikallisia perinteitä heikommalta, on siihen syynä ihmisten haluttomuus ymmärtää tätä kehitystä. Suurelta osin tämä kehitys on tapahtunut ilman positiivista ohjausta, ymmärtämystä tai rohkaisua niiden henkilöiden taholta, joita huolestuttaa akateemisten kulttuuriarvojen tason vaaliminen. Kansojen keskuudessa on heräämässä tietoisuus ihmisten ja heidän luomiensa yhteiskunta|järjestelmien yhteenkuuluvuudesta, heidän kulttuuriperinteidensä jatkuvuudesta ja keskinäisestä riippuvuudesta sekä yhteensulautuneiden elinkelpoisten maailmankulttuureiden kyvystä rikastuttaa koko ihmiskuntaa.

Samalla tavoin kuin lääkärit ovat tehneet, olisi tulevaisuudessa ympäristösuunnittelijoidenkin irtauduttava orjamaisesta suhteesta tilaajiin ja vapautettava työnsä koko ihmiskuntaa palvelevaksi tieteeksi. Heidän tulisi tutkia tieteellisesti ihmisen ympäristöä ja sen vaikutusta yksilöön, yhteisöön ja luontoon, kuten lääkäritkin ovat tutkineet ihmisen ”sisäistä ympäristöä”.

Yhdysvalloissa oli v. 1964 125 miljoonaa rekisteröityä koiraa. Profeliinin kuluttajina ne vastasivat 4 miljoonaa ihmistä, väestömääriltään Chicagon kokoista kaupunkia.

NIIGATA, JAPANI: Kuusi neliikerroksista asuinrakennusta on sortunut leville kuin lasten lelut ensimmäisessä Niigatassa tapahtuneista kahdesta maanjäristyksestä. United Press, Europe, kesäkuu 1964.

10.000 lasta kuoli tänään aliravitsemukseen. Huomenna kuolee 10.000 lisää.

Kiinteät saasteet ovat esineitä, joita käytämme kerran ja jotka sen jälkeen heitämme pois. Sitä mukaa kun maapallomme käy yhä ahtaammaksi, ei enää löydy mitään kaatopaikkoja. Toisen henkilön kaatopaikka on toisen elintila.

JOKAISEN PITÄISI VÄLITTÄÄ HYVIN PALJON SIITÄ, MITÄ TULEE TAPAHTUMAAN OMAN KUOLEMAN JÄLKEEN.

To investigate a problem is indeed to solve it.

HERMOSILLO, LUOTEIS-MEKSIKO: Sonoran yliopiston opiskelijat järjestävät väkivaltaisen protestin Faustino Serran kuvernöörikesi nimittystä vastaan. Ainakin yksi ihminen on kuollut — yliopistoa ylläpitävät ukrinja olevan 11 — mellakoissa, jotka alkoivat helmikuun 26. päivänä. UPI Photo, 1967.

”ingeniero, si nos habian dado las ayudas y orientaciones cuando las necesitabamos ...” (”Herra insinööri — tai arkkitehti — jos vain olisitte auttanut meitä silloin kun tarvitsimme teidän tietoanne ...”)

Kaikista kouluista ja yliopistoista täytyisi antaa edes alkeelliset tiedot aliravitsemuksen ja elimistöön tunkeutuneiden loisten aiheuttamista oireista ja jälkivaikutuksista, jotta päästäisiin tietämättömyyteen perustuvista turistien, lehtimiesten, teollisuuden edustajien ja kauppalaivastojen upseerien ennakkoluuloista ja taikauskoisista, voimakkaasti väritetyistä jutuista.

Kuolleita kaloja huuhtoutuneina Chicagon ulkoraunalle. Ne ovat kuulteviminin tukehtuneet. Time, heinäkuun 7, 1967.

Arkkitehtiuutisten **numerossa 1/69 julkaistussa tekstissä *Arkkitehti*-lehden sisältö kirvoitti Ottolivari Meurmanin kritisoimaan julkaisua poliittisesta kantaaottavuudesta. Meurman kutsui *Arkkitehti*-lehden sisältöä esimerkiksi ”maailmanparannushaihatteluksi”, joka Meurmanin näkemyksen mukaan alkoi muistuttaa ”radikaalien ylioppilaiden epäkypsiä lehtiä”.**

”Aikakauslehtemme *Arkkitehdin* viime numero 6/1968 ilmestyi sisällöltään varsin yllättävänä. Sen 22 ensi sivua sisälsi jonkinlaista maailmanparannushaihattelua, joka jo alkoi muistuttaa radikaalien ylioppilaiden epäkypsiä lehtiä. Siinä esitettiin kaikille aikaansa seuraaville muutenkin tuttuja maailmassa vallitsevia epäkohtia, mutta sen lisäksi siihen oli sekoitettu poliittista vivahdetta, Vietnamin sotaa ja Maon ajatuksia. Vieläpä siellä esiintyy väite: ’Juuri anarkismia me tarvitsemme.’ Tällaisen tekstin ottaminen arkkitehtien julkaisuun, jonka tarkoituksena tulee olla arkkitehtuurin edistäminen ja oman maamme tämän alan saavutusten tunnetuksi tekeminen niin koti- kuin ulkomailla, osoittaa täydellistä harkintakyvyn puutetta ja kypsymättömyyttä, mikä alentaa julkaisumme arvonantoa muissakin maissa ja on lisäksi varsin epäviisasta. Jättäen yksityiskohtaisen kritisoinnin, johon olisi paljon aihetta, katson, että *Arkkitehti*-lehti on säilytettävä asiallisena ja vastuuntuntoisena ammattilehtenä, eikä siitä saa tehdä haihattelun äänenkannattajaa.”

50 vuotta sitten

3.1.1969

Historia ja uudisrakentaminen kohtasivat Lappeenrannassa

Yleisessä arkkitehtuurikilpailussa etsittiin kehittämis- ja täydennysrakentamismahdollisuuksia Lappeenrannan historiallisesti merkittävään raatihuoneen kortteliin. Kilpailun voittajaksi valittiin Harri Humpin ja Tatu Rekolan ehdotus *Tarina*.

> ETELÄPUOLESTA VOITTANUT EHDOTUS TEKI KATUMAISEN TORIN, JOLLE KESKUSTAN LIIKE-ELÄMÄ KAHVILOINEEN JA ASUINTALOT PIHOINEEN VOIVAT LEVITTÄYTYÄ KATSELEMAAN POHJOISSIVUN HISTORIALLISTA MILJÖÖTÄ.
> – SIMO PAAVILAINEN

Ideakilpailun tehtävänä oli esittää asemakaavan muutoksen pohjaksi arvokkaaseen ympäristöön ja keskustan kaupunkikuvaan sopivia ratkaisuja, jotka tukisivat tiiviin ja viihtyisän kaupungin muodostumista. Uudisrakentamisen suunnittelussa tuli huomioida alueen valtakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön erityispiirteet, muut kaupunkikuvalliset tekijät sekä liittyminen raatihuoneen puistoon ja korttelin piha-alueisiin. Suppeana toteutetun kilpailun järjestivät Lappeenrannan kaupunki ja Lappeenrannan seurakuntayhtymä.

Historiallinen ympäristö asettaa raamit

Raatihuoneen kortteli muodostaa yhdessä naapurustossa säilyneiden 1800-luvun kauppa- ja asuintalojen kanssa valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön. Kau-

Voittajaehdotus Tarina, julkisivu Koulukadulle.

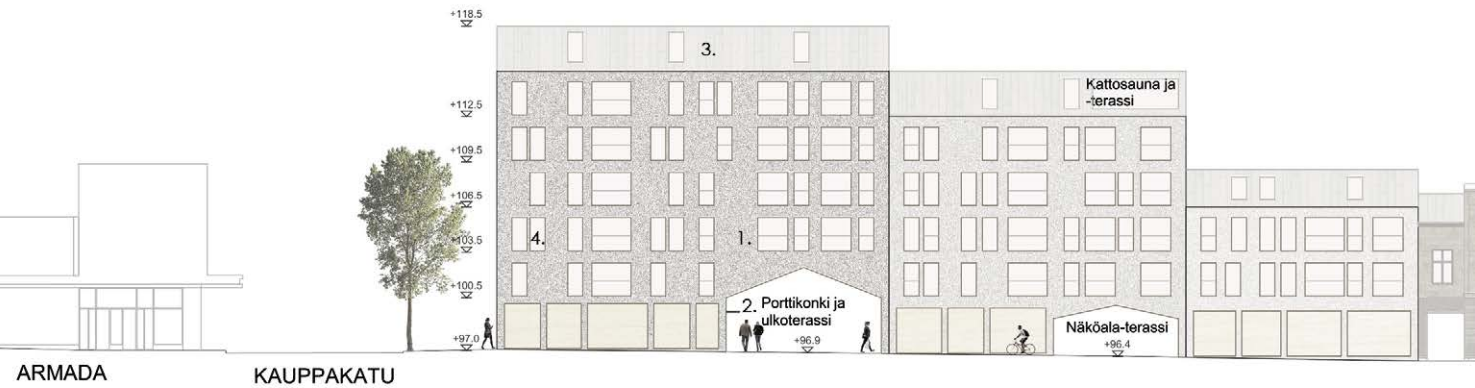

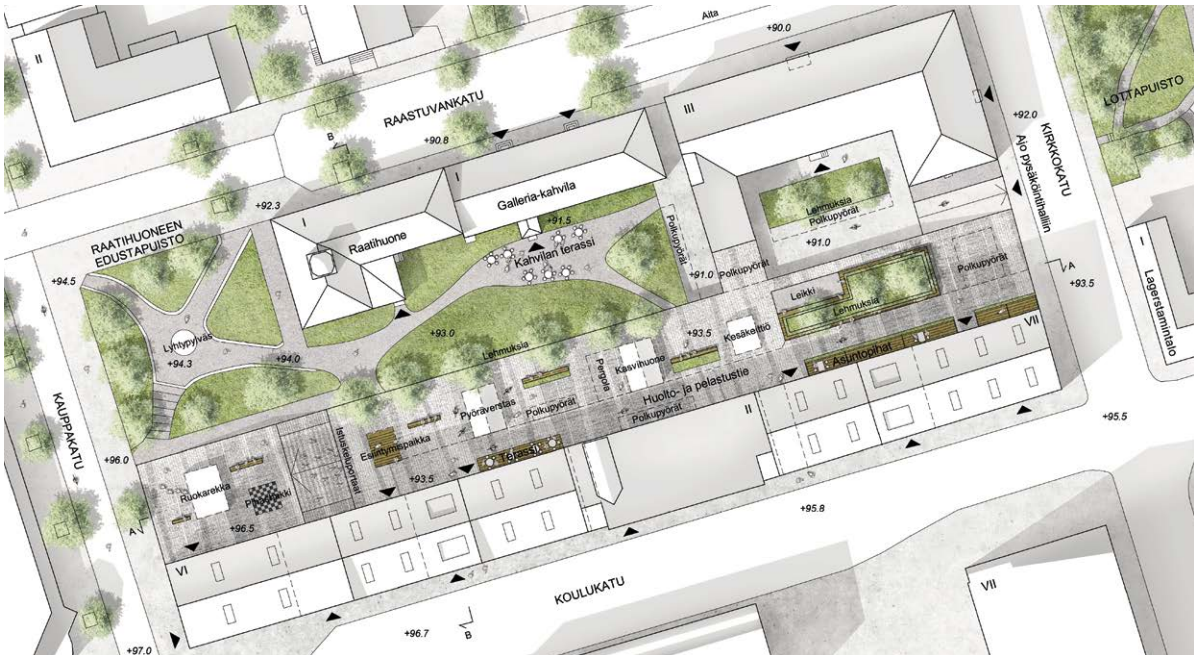

punkiasutus alkoi levitä Viipurin ja Savonlinnan teiden risteykseen 1700-luvun lopulla. Raatihuone rakennettiin kaupungin uuden torin laitaan Kauppakadun varrelle vuonna 1829. Raatihuone pysyi alkuperäisessä käytössään 1980-luvulle saakka, jolloin nykyinen kaupungintalo valmistui. Muut korttelin puurakennukset ovat hävinneet.

Raatihuoneen lisäksi arvokkaiksi todettuja rakennuksia ovat **Heikki Kaartisen** suunnittelema Kansallis-Osake-Pankin talo (1914) sekä **Lars Sonckin** suunnittelema entinen rikkihappotehtaan pääkonttori (1935). Kilpailuohjelmassa suositeltiin, että uusimmat rakennukset, **Olli Kivisen** suunnittelema virastotalo (1967) ja **Markku Komosen** suunnittelema seurakuntakeskus (1978), korvattaisiin uusilla.

Lappeenrannan kaupungin tavoitteena on lisätä asumista kaupungin keskustassa ja tarjota asukkaille erilaisia viihtyisiä kaupunkitiloja: katutiloja, aukioita ja viheralueita. Täydennysrakentamisen yhteydessä halutaan säilyttää eri-ikäistä rakennettua kulttuuriympäristöä. Tavoitteena on tehokas rakentaminen, joka ottaa huomioon alueen erityiset arvot.

Tasapainottelua uuden ja vanhan välillä

Parhaissa ehdotuksissa uudisrakennuksista ja historiallisesta ympäristöstä oli saatu tasapainoinen kokonaisuus. Ehdotukset tarjosivat monipuolisen valikoiman ratkaisumalleja ja kaupunkirakenteellisia ideoita. Lähes kaikissa töissä seurakuntakeskus ja virastotalo oli korvattu uudisrakennuksilla kilpailuohjelman suosituksen mukaisesti. Ehdotukset osoittivat, että ohjelman mukainen määrä uutta rakentamista on mahdollista sijoittaa kortteliin siten, että ympäristön arvot säilyvät ja keskustan kaupunkikuva eheytyy.

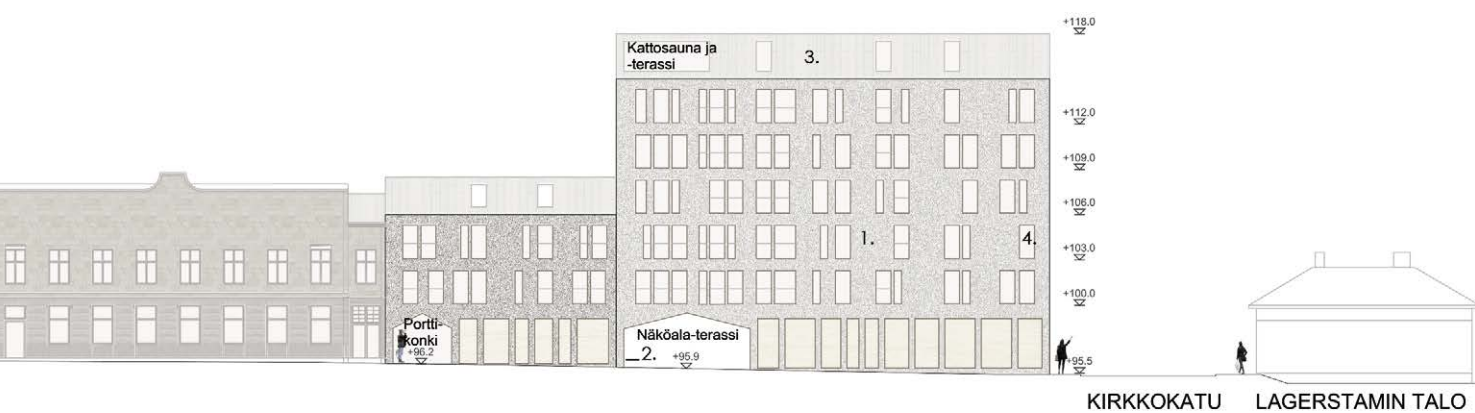

Toinen palkinto meni ehdotukselle Frieze: julkisivu Koulukadulle, asemapiirros ja ilmakuva.

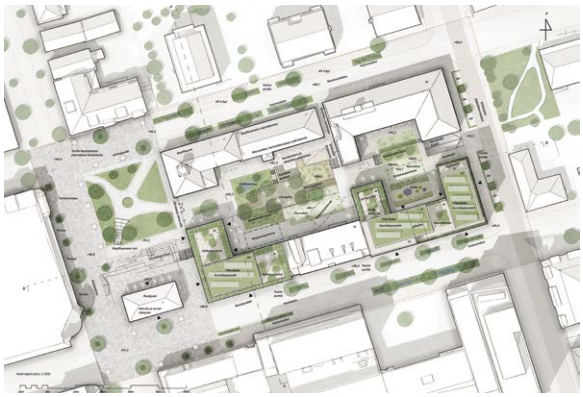

Uudisrakentaminen ja vanha rakennuskanta voidaan yhdistää toisiinsa monella tavalla. Ehdotuksissa on sekä tiiviisti toisiinsa lomittuvia rakennuksia että väljiä puisto- ja torimaisia sisäpihoja. Joissakin ehdotuksissa liike-elämä on tuotu puiston laidalle ja pihatilaan saakka, toisissa taas korttelipiha on käytetty pääasiassa asuintalojen tarpeisiin. Raatihuoneen ja pankkirakennuksen aseman säilyttäminen on edellyttänyt niiden arkkitehtuurin hienovaraista huomiointia. Vaativaa on ollut myös Koulukadun ja Kauppakadun nurkan suunnittelu: molemmat katutilat oli liitettävä raatihuoneen edustan puistoon.

Useissa ehdotuksissa on haluttu edistää modernia puurakentamista muistumana korttelin vanhasta rakennuskannasta ja ympäristön puukaupunkimenneisyydestä. Ehdotusten yhteys historiaan jää kuitenkin heikoksi, sillä uudisrakennukset on jätetty maalaamattomiksi, vaikka vanhat puutalot olivat vahvasti peittomaalattuja. Tästä syystä puumateriaalin käyttöä ei pidetty erityisenä ansiona.

Tarina vanhoista rakennuksista

Kilpailun voittajaksi valittiin **Harri Humpin** ja **Tatu Rekolan** ehdotus *Tarina*, joka ammentaa ideansa korttelin vanhoista rakennuksista ja umpikorttelin käytännöistä. Ehdotuksen ytimenä on eräänlainen Salomonin ratkaisu, jossa kortteli halkaistaan kahtia. Raatihuoneen puoli jätetään käytännössä koskemattomaksi, ja Koulukadun sivulle rakennetaan rivi kapearunkoisia taloja. Pankkirakennus istuu luontevasti rivissä, sillä talojen katot ovat matalimmillaan sen molemmin puolin.

– Eteläpuolesta, joka on suurelta osin paikoitushallin päällä, ehdotus teki katumaisen torin, jolle keskustan liike-elämä kahviloineen ja asuintalot pihoineen voivat levittäytyä katselemaan pohjoissivun historiallista miljöötä, SAFA-tuomari **Simo Paavilainen** kuvailee.

Pihasivulle rakennetaan leveä katumainen tori, jota reunustavat erilaiset liikkeet, palvelut sekä asuntojen aputilat. Taloriviä puhkotaan katutason käytävillä, ja portit sitovat Koulukadun liikkeet ja katutorin yhdeksi liikemiljööksi. Uudet talot ovat harjakattoisia ja rapattuja.

– Koulukadun uudisrakennukset noudattavat vanhan pankkitalon kapeaa runkosyvyyttä, jolloin saadaan hyvin valaistuja ja tuuletettavia asuntoja ja porrashuoneita. Ne ottavat luontevasti pankkirakennuksen osaksi julkisivuriviä kiinnittyen sen palomuureihin. *Tarina* ratkaisee uudella, joskin perinteikkäällä tavalla pihan ja kadun välisen yhteyden eli avaa useita ilmavia ”porttikonkeja” rakennusrungon läpi ja mahdollistaa katusivun toteuttamisen vaiheittain, Paavilainen sanoo.

Toisen palkinnon sai ehdotus *Frieze*. Kortteli on ryhmitelty kolmeksi toisiinsa liittyväksi kaupunkitilaksi. Raatihuoneen edusta hahmottuu laajana pohjoisesta etelään päin nouseva-

na aukiona. Ehdotuksen erityinen vahvuus on uudisrakennusten hallittu mittakaava, joka antaa raatihuoneelle ja pankkirakennukselle niiden tarvitseman tilan ja näkyvyyden.

Kolmannen palkinnon saaneessa ehdotuksessa *Piano Nobile* korkein rakennusmassa on linjassa raatihuoneen julkisivun kanssa ja sen länsipuolelle muodostuu puiston jatkeeksi aukio. Yksikerroksiset korttelitalot jakavat yhdessä vanhan rakennuskannan kanssa korttelipihan erikokoisiin ja -luonteisiin osiin. Uudisrakennusten julkisivuarkkitehtuuri ja massoittelu on symmetristä ja aksiaalista.

Kilpailussa tehtiin kaksi lunastusta. Ehdotuksessa *Bellevue* korttelin kulmien uudisrakennukset ovat syvärunkoisia ja niiden porrastukset muodostavat tilasarjoja Kauppakadulle ja korttelipihalle. Raatihuoneen puisto on onnistuneella tavalla liitetty osaksi uudisrakennuksen rajaamaa kaupunkitilaa. Ehdotus + on puolestaan tehty mahdollisimman vähin muutoksin korttelin maankäyttöön, pihajärjestelyihin ja nykyisiin rakennuksiin. Ehdotus oli ainoa, jossa sekä virastotalo että seurakuntakeskus on säilytetty. Kunniamainintoja annettiin kaksi, ehdotuksille *Puutarha* ja *Tällviisii*.

Palkituista ehdotuksista saadaan monipuolisia ja erilaisia ideoita korttelin kehittämiseen.

Sakari Mentu ja Simo Paavilainen

Voittajat kommentoivat:

Raatihuone ja muut historiallisesti merkittävät rakennukset ovat suunnitelman lähtökohtana. Suunnittelun vaihtoehtoina oli korttelin sisäpihan sulkeutuneisuus, avoimuus ja vaihtoehdot näiden väliltä. Päädyimme avoimeen ratkaisuun, sillä se tukee kaupunkielämää ja korostaa raatihuoneen ja muiden historiallisesti merkittävien rakennusten asemaa.

Uudisrakennukset asettuvat hienovaraisesti yhtenäiseen linjaan, mikä jättää tilaa vanhoille rakennuksille ja sisäpihalle. Uudisrakennusten lävitse tehdyt porttikongit avaavat näkymiä sisäpihalle ja raatihuonetta kohti. Porttikonkien muoto viittaa vanhojen puurakennusten mittakaavaan. Sisäpihalle luotu elävä kulkuyhteys ja kaupunkitila aktivoivat korttelia. Näillä ratkaisuilla raatihuoneen ja historiallisesti merkittävien rakennusten asemaa voidaan korostaa niiden ansaitsemalla tavalla.

Kolmannen palkinnon sai ehdotus Piano Nobile: mallinnos, asemapiirros ja julkisivu Koulukadulle.

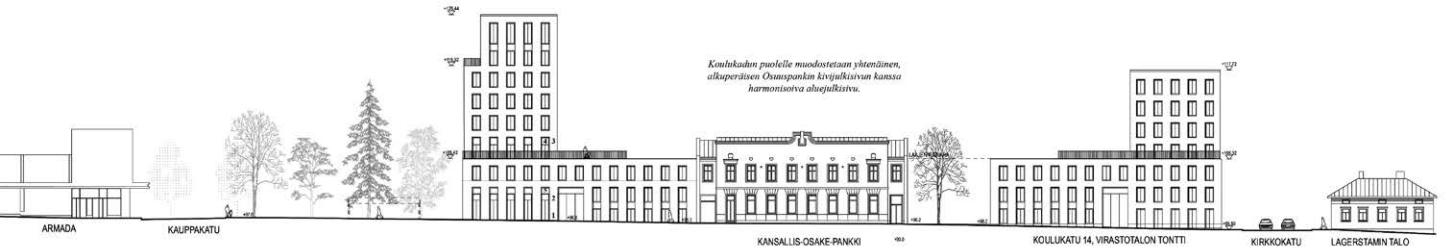

Lunastus Bellevue: julkisivu Koulukadulle.

Palkitut

1. palkinto *Tarina*
Tekijät: **Harri Humppi**, **Tatu Rekola**

2. palkinto *Frieze*
Tekijät: **Juuso Iivonen**, **Ananda Frigière**, **Antti Tuure**, Tupa Architecture; **Anna Papinsaari**
Avustajat: **Kasmir Jolma**, **Vojtec Rudorfer**, **Michael Szczerepa**, Jolma Arkkitehdit

3. palkinto *Piano Nobile*
Tekijät: **Matias Kotilainen**, **Tuomas Martinsaari**, **Paul Thynell**, **Jere Pääkkönen**, **Anna Wawrzyniak**, Arkkitehtitoimisto Opus

Lunastus *Bellevue*
Tekijä: **Jarkko Könönen**
Avustajat: **Valtteri Heinonen**, **Jouni Heinänen**, **Tuukka Linnas**, **Kaisa Hyyti**

Lunastus +
Tekijä: **Jere Toivonen**
Avustaja: **Jemina Valli**

Kunniamaininta *Puutarha*
Tekijä: **Maija Parviainen**, TREA Team for Resilient Architecture

Kunniamaininta *Tällviisii*
Tekijä: **Ilkka Svärd**, Arkkitehtuuritoimisto Sopanen-Svärd
Avustaja: **Pia Sopanen**

Palkintolautakunta

Lappeenrannan kaupunki: **Maarit Pimiä**, kaupunginarkkitehti (pj.); **Pasi Leimi**, elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimialajohtaja; **Joonas Grönlund**, kaupunkikehityslautakunnan puheenjohtaja; **Matti Veijovuori**, asemakaava-arkkitehti; **Kimmo Hautamaa**, kaavoitusarkkitehti
Lappeenrannan seurakuntayhtymä: **Kari Virtanen**, talousjohtaja; **Antti Erämö**, yhteisen kirkkoneuvoston jäsen
SAFA-tuomarit: **Simo Paavilainen**, arkkitehti SAFA; **Sakari Mentu**, arkkitehti SAFA
Sihteeri: **Mikko Holm**, Lappeenrannan kaupunki

Kunniamaininnat Puutarha (yllä) ja Tällviisii.

Lunastus +: julkisivu Koulukadulle.

Atelier-tuoli TAF Studio 2018

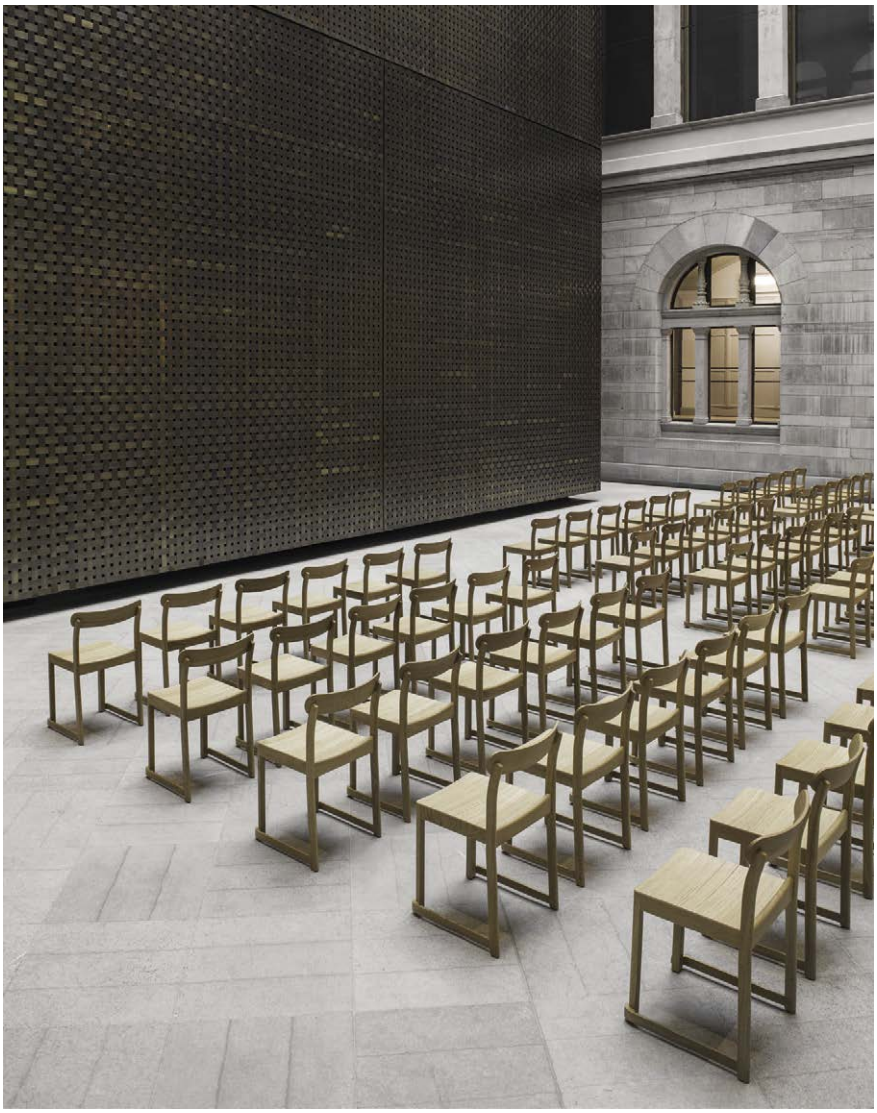

Nationalmuseum, auditorio, Tukholma, Ruotsi

artek.fi

artek

Artek Yritysmyynti Mannerheimintie 12 B, 4. krs, 00100 Helsinki projekti@artek.fi

GEBERIT

HUIPPULAATUA SEINÄN **MOLEMMIN PUOLIN**

KNOW HOW INSTALLED

THE POWER OF LESS
HELPOMPAA. YKSINKERTAISEMPAA. RISKITTÖMÄMPÄÄ

Jokaisessa rakenteessa on omat haasteensa, ensimmäisestä viivanvedosta käyttövalmiiseen asennukseen. Valitessasi Geberitin, saat yhden kumppanin, joka toimittaa valmiin kylpyhuoneratkaisun. Näin säästät aikaa ja kustannuksia seinän molemmin puolin. Tätä tarkoittaa Know-How Installed.

Lue lisää: www.geberit.fi/powerofless

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

	ALOITUS	SISÄÄNJÄTTÖ
Porin Aarre – Satakunnan museon laajennus	15.11.2018	**15.3.2019**
Uusi Kansallinen – Kansallismuseon lisärakennus	10.1.2019	**4.4.2019**
EUROPAN 15	**18.3.2019**	**28.7.2019**
Tampereen Viinikanlahti	**5/2019**	**9/2019**
Töölöntorin ideakilpailu	**6/2019**	**9/2019**
Itä-Helsingin keskus	**5/2019**	**10/2019**

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Lappeenrannan Sammonlahden koulu, 2. vaihe käynnissä	31.8.2018	30.11.2018
Asuntoreformi Helsinki – Asuminen 2020	3.9.2018	14.12.2018
Kouvolan Sakaristonmäen alue	10.9.2018	20.12.2018
Sastamalan ydinkeskustan ideakilpailu	1.10.2018	31.1.2019

KUTSUKILPAILUT

Projekt Albert, taidemuseo Tammisaareen	17.9.2018	20.12.2018
Kaleva-Hakametsä -paikalliskeskus	17.10.2018	7.2.2019
As. Oy Helsingin Aida	15.11.2018	**6.3.2019**
Oulun Kaukovainion kortteli	8.2.2019	**30.4.2019**
Kumpulanmäki, ***ilmoittautumishakemukset 3.4.***	**11.4.2019**	**21.8.2019**
Oulun Hartaanselkä, ***hankintailmoitus 3/2019***	**4/2019**	**8/2019**
Junatie – väyläympäristöstä kaupunkitilaksi, ***hankintailmoitus 3/2019***	**15.5.2019**	**17.9.2019**

MUUT KILPAILUT

Pandakaupunki Ähtärin esiintymislava, opiskelijakilpailu	22.11.2018	12.2.2019
Haapaniemenkatu 4, tontinluovutuskilpailu	29.11.2018	**3.4.2019**
Helsingin päiväkotien SR-kilpailu	11/2018	**5/2019**

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: *www.hankintailmoitukset.fi*, SIMAP: *simap.ted.europa.eu*

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi/kilpailut

EUROPAN 15

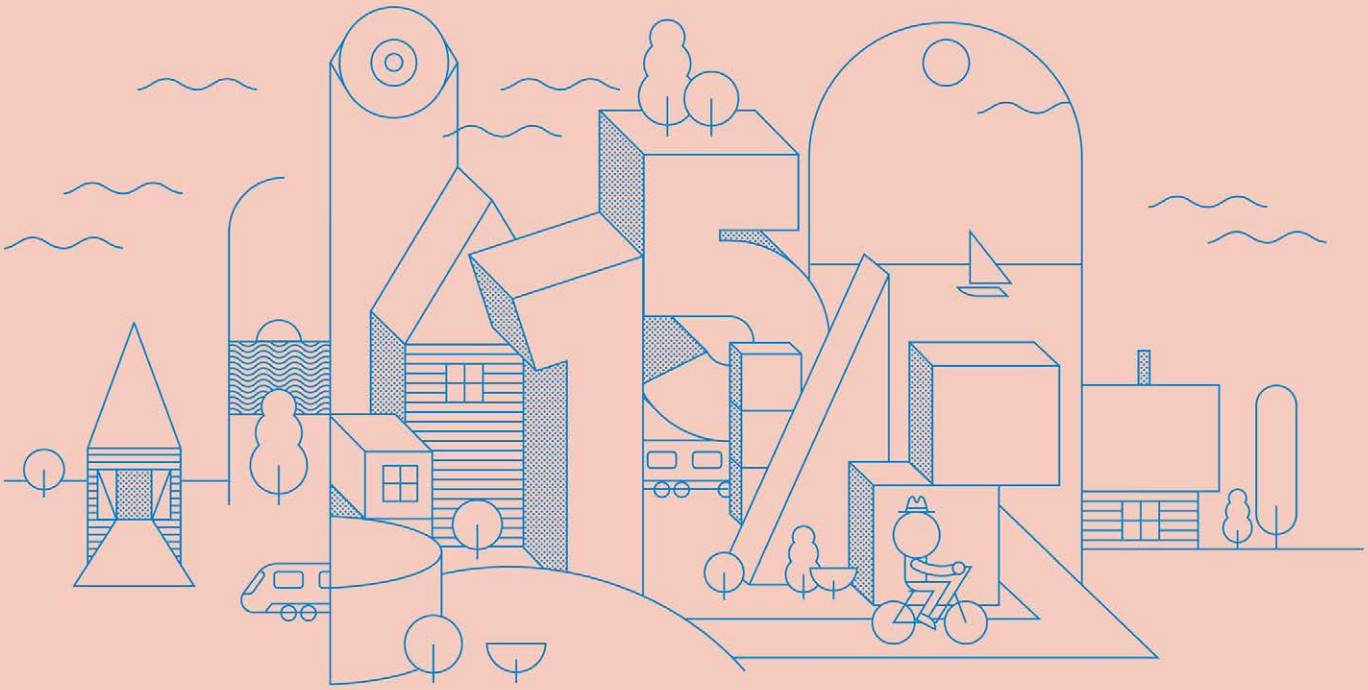

18.3.-28.7.2019

PRODUCTIVE CITIES

HYVINKÄÄ • TUUSULA

TERVETULOA ALOITUSTILAISUUTEEN 19.3. KLO 9-10

Ovet klo 8:30, tarjolla aamiaista
Ravintola Pjazza, Yrjönkatu 18, Helsinki
Ilmottaudu 11.3. mennessä europan@europan.fi

Europan on arkkitehtuurikilpailu alle 40-vuotiaille kaupunkisuunnittelun ammattilaisille.

EuropanFinland @europanfinland

www.europan.fi

TunnustusPAANU Suvi Tyynilälle

Palkitsemisella SAFA haluaa herättää keskustelua laaja-alaisen ekologisen ja ilmastotietoisen suunnittelun merkityksestä.

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA on myöntänyt kestävän kehityksen TunnustusPAANUn arkkitehti **Suvi Tyynilälle**. Tunnustus myönnettiin Helsingin kaupunkisuunnittelussa työskentelevälle Tyynilälle pitkäjänteisestä työstä ilmastotietoisen ja ekologisesti kestävän näkemyksen edistämisestä osana kaupunkisuunnittelua.

– Arkkitehti Suvi Tyynilä on toiminut projektipäällikkönä muun muassa Honkasuon puurakentamishankkeessa ja Kuninkaantammessa, jossa oli useita ekologiseen kestävyyteen tähdänneitä tavoitteita. Puurakentamisen lisäksi Tyynilä on ollut vaikuttamassa viherkattojen, viherkertoimen ja hulevesien luonnolliseen käsittelyyn kaupunkisuunnittelussa. Helsingin esimerkillä ottaa ilmastotietoisuus ja ekologiset näkökulmat osaksi kaavoitusta on laajat kerrannaisvaikutukset muidenkin kuntien toimintaan kaavoituksessa, EKO-SAFAn puheenjohtaja **Pekka Hänninen** perustelee valintaa.

Pilotteja ja pioneerityötä

Tyynilän laatima Omenamäen asemakaava vuodelta 2001 oli Suomen ensimmäinen puukerrostalokaava. Tyynilä toimi Honkasuon ja Kuninkaantammen projektipäällikkönä vuosina 2008–2017 ja vetää parhaillaan muun muassa Vihdintien bulevardikaupungin suunnittelua.

Honkasuo on 2 000 asukkaan kaupunkikylä, jolle laadittiin ekokriteerit tontinluovutusta varten. Honkasuolla edellytettiin puurakentamista. Luonnon monimuotoisuus huomioitiin jättämällä alueelle suota, perhosniittyä, metsää ja avokalliota. Muita kaavoituksen tavoitteita olivat yhteisöllisyys, kaupunkiviljely ja ekologinen hulevesien hallinta. Rakennuksissa sovellettiin matalaenergiarakentamisen periaatteita ja varauduttiin uusiutuvan energian hyödyntämiseen.

Kuninkaantammi on valmistuessaan vuonna 2025 tiivis ja ekologisesti kestävä 5 500 asukkaan kaupunginosa Keskuspuiston ja Vantaanjoen vieressä. Alueella on kerrostalovaltainen keskusta, jota ympäröivät pientaloalueet ja puistot. Kaavoitus on tehty kävelijän näkökulmasta. Urbaani ilme syntyy katujen, kujien, torien ja aukioiden verkostosta, joka houkuttelee kävelylle ja pihapeleihin. Rakennukset ovat energiatehokkaita, ja tonteilla tuotetaan uusiutuvaa energiaa. Hulevesien luonnonmukainen hyödyntäminen näkyy niin pihoilla, kaduilla kuin koko alueen ilmeessä.

> RAKENTAMISEN JA KAUPUNGIN TOIMINNAN HIILIPÄÄSTÖT ON SAATAVA NOPEASTI ALAS JA TOISAALTA RESILIENSSIÄ ON VAHVISTETTAVA. – SUVI TYYNILÄ

TAAVI LINDFORS

TunnustusPAANUn saaja Suvi Tyynilä kukitettuna EKO-SAFAn puheenjohtajan Pekka Hännisen ja SAFAn puheenjohtajan Henna Helanderin välissä.

– Rakentamisen ja kaupungin toiminnan hiilipäästöt on saatava nopeasti alas ja toisaalta resilienssiä on vahvistettava. En laita hankkeita tai toimintatapoja tärkeysjärjestykseen, tarvitsemme monia ratkaisumalleja rinnakkain: ensin pilotteja ja pioneerityötä, sitten toistoja ja rutiinia. Tiimityö tuo laajaa osaamista, ja tärkeää on suunnitella ilmastoviisaita ratkaisuja siten, että ne tuottavat samalla hauskaa ympäristöä, Tyynilä sanoo.

TunnustusPAANU on Suomen Arkkitehtiliiton kestävän kehityksen alaosaston EKO-SAFAn palkinto, jota on jaettu vuodesta 2003 lähtien. Palkinnolla halutaan nostaa esiin erilaisia kestävää rakentamista edistäviä tahoja tai ratkaisuja. TunnustusPAANU on Tyrvään vanhan kirkon paanutalkoissa käsin veistetty ja hautatervalla tervattu kattopaanu.

DOKISTA/LAURA MENDELIN

Inspiraationa hyvät lopputulokset, kohtaamiset ja yhteistyö

> ARKKITEHTUURI ON PALJON ENEMMÄN KUIN PINTAA: SEHÄN ON NIMENOMAAN SITÄ, ETTÄ YMMÄRRETTÄISIIN SYVÄLLISESTI, MITÄ IHMISET TARVITSEVAT VOIDAKSEEN HYVIN.

Tässä numerossa aloitetaan artikkelisarja, jossa esitellään eri tehtävissä toimivia arkkitehteja. Ensimmäisenä haastateltavana on Arkkitehtitoimistojen liiton kehittämisarkkitehti Sofia Amberla. Amberla on aiemmin toiminut muun muassa rakennussuunnittelijana, työmaa-arkkitehtina sekä arkkitehtina julkisella puolella Espoon ja Helsingin kaupungeilla.

Mikä sinua alun perin viehätti arkkitehdin työssä?

– Olin sillä tavalla onnellisessa tilanteessa, että hyvien papereiden myötä oli mahdollisuus miettiä, mikä ala kiinnostaisi. Tälle alalle hakeutumisessa oli mukana sellainen maailmanparannusmentaliteetti. Erilaiset ympäristöt vaikuttavat meihin paljon, ja toivoin, että omalta osaltani voisin vaikuttaa ihmisten elämänlaatuun ja saada maailmaan aikaan jotain kaunista, kun arkkitehtina olisin luomassa ympäristöjä.

Inspiroivatko sinua yhä samat asiat arkkitehdin tehtävissä?

– Realismi on tietysti hieman leikannut nuoruuden haaveita. Kyllä minua yhä kiinnostavat erityisesti tilojen tunnelmat ja niiden vaikutukset ihmisten hyvinvointiin, se on edelleen tärkein teema. Mutta kun olen ikään kuin uponnut tähän ammattiin vähän syvemmälle ja toiminut monessa erilaisessa roolissa, niin olen huomannut, että rakentaminen on kuitenkin tosi monimutkaista ja hirveän monien erilaisten intressien vaikutuspiirissä. Sankariarkkitehtuurin sijaan minua inspiroivatkin nykyään hyvät lopputulokset, kohtaamiset ja yhteistyö.

Mitkä ovat tärkeimmät asiat, jotka työurasi on opettanut sinulle?

– Tärkein on ehkä se, että meidän pitäisi vielä enemmän tehdä yhteistyötä ja päästä eroon sellaisista ajatuksista kuin ”tuo on tuolla pöydän toisella puolella”. Kun teemme enemmän yhteistyötä ja ymmärrämme eri toimijoiden motiiveja ja tarkoituksia, niin pystymme paremmin tekemään töitä yhdessä ja luomaan parempia ympäristöjä. Itse ainakin huomasin aikaisemmin työmaa-arkkitehtina työskennellessäni sen, että kun pääsi lähelle toista toimijaa, niin yhteistyö oli helpompaa kuin jos nähtiin vain kokouksissa ja oltiin yhteydessä sähköpostitse.

Millainen on unelmaprojektisi, jonka toteuttamisessa haluaisit olla mukana?

– Minulla ei oikeastaan ole mitään sellaista, että pitäisi päästä

toteuttamaan jokin erityinen merkkirakennus. Uskon, että meidän pitäisi keskittyä yhä enemmän yhteistyöhön eikä ehkä niin paljon ulkoisiin asioihin. Arkkitehtuuri on paljon enemmän kuin pintaa: sehän on nimenomaan sitä, että ymmärrettäisiin syvällisesti, mitä ihmiset tarvitsevat voidakseen hyvin. Siksi tällä hetkellä minua kiinnostaa eniten arvokeskustelu.

Nyt kun ympäristön kannalta meidän tulee säästää resursseja, niin kiinnostaa se, miten me voisimme toteuttaa asiat niin, että ratkaisut olisivat kestäviä ja järkeviä. Joskus ratkaisu voi nimittäin olla myös se, että ei rakenneta mitään uutta, ja sekin edellyttää suunnittelua – korjataan, uudistetaan ja mietitään tarpeita uudelleen. Luulen, että edessä on sellainen aika, että otetaan pieni askel taaksepäin ja toivottavasti mietitään vähän tarkemmin arvoja ja sitä, miten me voisimme tehdä asiat niin, että myös tulevat sukupolvet voisivat nauttia ympäristöstä.

Millaisia terveisiä haluaisit lähettää muille arkkitehdeille?
– Olisi hyvä, että oman suunnittelulahjakkuuden ja yhteistyön tueksi pystyisi hankkimaan enemmän ymmärrystä oman aseman vahvistamisesta. Eli varmistetaan se, että sopimukset ovat kunnossa, ja uskalletaan pyytää apua käytännön juttuihin, myös muiden alojen asiantuntijoilta. Näin jää mahdollisuus tehdä hyvää arkkitehtuuria, kun esimerkiksi omat oikeudet ja palkkiot on mietitty siten, että työ on kannattavaa sekä henkisesti että konkreettisesti.

Mitä muita intohimoja kuin arkkitehtuuri elämääsi mahtuu?
– Olen harrastanut kuvataiteita koko ikäni, ja taide on minulle tällä hetkellä tosi tärkeä asia. Viimeisten kahden vuoden aikana se on oikeastaan noussut entistäkin merkittävämpään rooliin. Taiteen tekeminen liittyy henkisellä tasolla läheisesti arkkitehtuurin maailmaan, sillä molemmissa luodaan tyhjästä mielikuvituksen kautta jotain, joka muuttuu konkreettiseksi ja nähtäväksi asiaksi.

Arkkitehtuuriin verrattuna taide on kuitenkin ihanan vapaata. Taide on myös eräänlainen korkeamman tason kommunikaation kieli, sillä kuvien ja taiteen kautta voi tavoittaa sellaista, mistä ei ehkä muuten ihmisten kanssa tulisi juteltua. Esimerkiksi galleriassani vierailevat ihmiset alkavat usein taulujen kautta puhua omista asioistaan, jolloin mennään helposti syvemmälle kuin normaalisti.

Taavi Lindfors

SAFA-palkinto-ehdokkaita haetaan

Ehdota vuoden 2019 SAFA-palkinnon saajaa 5.4.2019 mennessä.

Suomen Arkkitehtiliiton SAFA-palkinto jaetaan tunnustuksena julkiselle tai yksityiselle yhteisölle tai yritykselle, joka on esimerkillisellä tavalla toiminut hyvän suunnittelun edellytysten ja tulosten hyväksi. Palkinto annetaan toiminnasta, joka on merkittävällä tavalla edistänyt tarkoituksenmukaista ja hallittua yhdyskuntakehitystä ja hyvän elinympäristön syntymistä.

Ehdotuksia SAFA-palkinnon saajaksi voivat tehdä kaikki Suomen kansalaiset ja yhteisöt. Palkintolautakunta muistuttaa, että ehdotuksia palkinnon saajaksi ovat sääntöjen mukaan velvoitettuja tekemään SAFAn alaosastot.

Ehdotuksiin tulee liittää riittävät perustiedot ja perustelut, ja ne tulee toimittaa perjantaihin **5.4.** mennessä joko postitse osoitteeseen Suomen Arkkitehtiliitto, Malminkatu 30, 00100 Helsinki tai sähköpostitse osoitteeseen koulutus@safa.fi.

Palkintolautakunta koostuu Suomen Kuntaliiton, SAFAn ja ympäristöministeriön edustajista. Lautakunnan puheenjohtajana toimii SAFAn varapuheenjohtaja **Hannu Salmi**. SAFA-palkinto jaetaan Arkkitehtipäivillä Helsingissä 17.5.2019.

SAFA-palkinnon säännöt ja luettelo palkinnon tähän mennessä saaneista löytyvät verkkosivulta www.safa.fi.

Lisätietoa:
erityisasiantuntija Pia Selroos,
pia.selroos@safa.fi tai puh. 041 528 2952

Tekniikan alan akateemisten palkat nousivat

Loppuvuodesta 2018 tehdyn TEKin työmarkkinatutkimuksen mukaan yleiskorotukset ja parantunut taloustilanne nostivat palkkoja. Tutkimuksen mukaan arkkitehtien mediaanipalkka oli 4 320 euroa kuukaudessa, kun taas esimerkiksi diplomi-insinööreillä mediaanipalkka oli 4 900 euroa kuukaudessa. Vuonna 2018 valmistuneilla arkkitehdeilla mediaanipalkka puolestaan oli noin 3 500 euroa kuukaudessa. Mediaanipalkan muutos edellisvuoteen verrattuna oli arkkitehdeilla 2,4 prosenttia ja diplomi-insinööreillä 2,1 prosenttia.

Kokopäivätyötä tekevistä vastaajista yli 70 prosenttia arvioi, että heidän palkkansa oli suurempi kuin edeltävänä vuonna. Noin 20 prosentilla palkka oli pysynyt ennallaan, ja vain 3 prosentilla palkka oli laskenut.

Vuonna 2017 palkankorotuksen saaneita oli hieman alle 50 prosenttia. Yleisin syy palkankorotukseen oli yleiskorotus, joka useimmilla aloilla oli 1,6 prosenttia. Henkilökohtaiseen suoriutumiseen perustuvan palkankorotuksen oli saanut puolestaan 31 prosenttia.

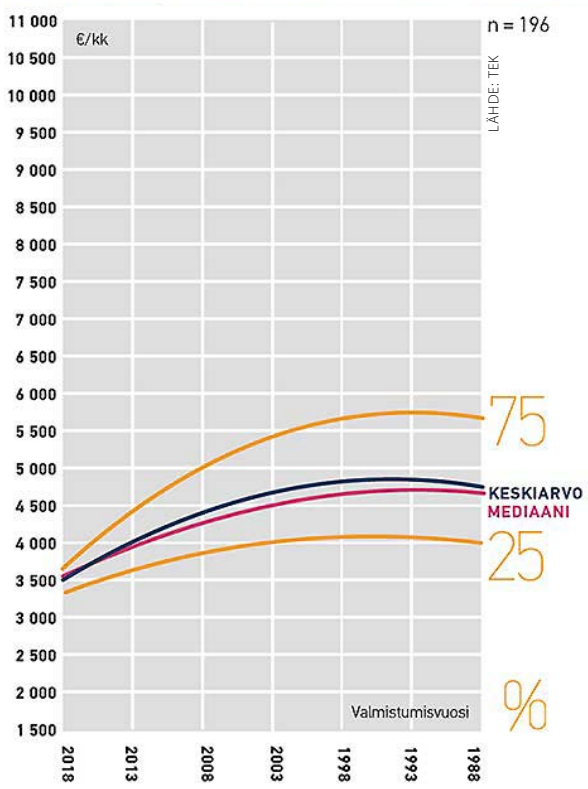

Arkkitehtien palkat valmistumisvuosittain.

Tulospalkkausta teollisuudessa ja johdossa

Tulospalkkauksen piirissä kertoi olleensa noin kuusi kymmenestä vastaajasta. Selvästi eniten tulospalkkausta käytetään teollisuudessa, jossa kolme neljästä vastaajasta kertoi olevansa tulospalkkauksen piirissä. Toimiasemittain tarkasteltuna tulospalkkaus puolestaan oli yleisintä johtotehtävissä, jossa työskentelevistä seitsemän kymmenestä oli tulospalkkauksen piirissä. Asiantuntijatehtävissä tulospalkkauksen piirissä oli hieman yli puolet vastaajista.

Tulospalkkauksen piirissä olleista yli 80 prosenttia oli edellisten 12 kuukauden aikana saanut tulospalkkiota, mikä oli hieman suurempi osuus kuin aiempana vuonna. Tulospalkkauksen keskimääräinen suuruus oli kuitenkin pysynyt ennallaan, 7 prosentissa vuosiansioista. Suhteellisesti parhaimmat tulospalkkiot maksettiin teollisuudessa, jossa niiden osuus oli 8 prosenttia vuosiansioista.

Työmarkkinatutkimuksen tiedot kerättiin loka-marraskuussa 2018. Vastaajia oli noin 8 200, mikä oli selvästi vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Yli 80 prosentilla vastanneista oli diplomi-insinöörin tutkinto.

LAMI-OVI EI VETTÄ PELKÄÄ.

Myönnämme veden- ja kosteudenkestävyyden osalta LAMI-ovilevyille ja -karmeille normaalissa käytössä **25 VUODEN TAKUUN**.

Tutustu ensiluokkaisiin, kotimaisiin erikoisoviimme osoitteessa WWW.LAMIDOORS.COM

50 YEARS 1966-2016

GRP - DOORS ®
LAMI

MUOVILAMI OY – Hygieenisiä LAMI-ovia yli 50 vuoden kokemuksella ja ammattitaidolla

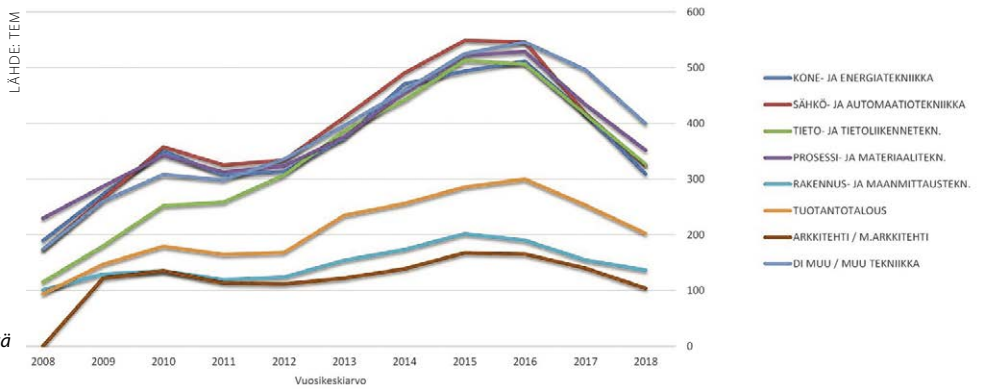

Työttömät tekniikan alan yliopistokoulutetut; määrä koulutusaloittain.

Arkkitehtien ja maisema-arkkitehtien työllisyystilanne parantui

Arkkitehtien työttömyys väheni viime vuoden aikana. Vuoden 2018 alussa työttömänä oli 115 arkkitehtia, kun taas joulukuussa työttömänä oli 98 arkkitehtia. Prosentteina muutos oli –14,8.

Myös maisema-arkkitehtien työttömyys on laskussa. Vuoden alussa työttömänä oli 13 maisema-arkkitehtia, joulukuussa vain neljä maisema-arkkitehtia. Työttömien määrä väheni 69,2 prosenttia.

Vahva työllisyyskehitys painottuu erityisesti nuoriin ikäluokkiin. Erittäin hyvä työllisyystilanne on vastavalmistuneilla. Vuoden 2018 lopussa työttömänä ei ollut yhtään vastavalmistunutta maisema-arkkitehtia, ja vastavalmistuneita arkkitehtejakin oli työttömänä ainoastaan yksi.

Työllisyydessä kausivaihtelua

Työttömien arkkitehtien ja maisema-arkkitehtien määrä on laskenut vuodesta 2016 lähtien. Työttömiä on viimeksi ollut joulukuun 2018 tilannetta vähemmän vuonna 2008.

Tekniikan alan yliopistokoulutettujen työttömien määrässä esiintyy jonkin verran kausivaihtelua. Työttömyys lisääntyy erityisesti kesällä ja vuodenvaihteessa. Syynä työttömien määrän kasvamiselle näinä ajankohtina on erityisesti se, että vuodenvaihteessa ja kesällä työmarkkinoille siirtyy paljon uusia yliopistotutkinnon suorittaneita.

Kaikkiaan tekniikan alan yliopistokoulutettujen määrä väheni vuoden 2018 aikana noin 18 prosenttia. Koko työvoimasta diplomi-insinöörejä ja arkkitehteja oli työttömänä noin 3,2 prosenttia. Muutosprosentti tekniikan alan yliopistokoulutettujen työttömyyden määrässä vuoden aikana oli –17,9, vastavalmistuneiden kohdalla –30,1.

Määrällisesti eniten työttömiä tekniikan alan yliopistokoulutettuja oli vuonna 2018 Uudenmaan, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten alueella. Vähiten työttömiä puolestaan oli Kainuun, Etelä-Savon, Lapin ja Pohjois-Karjalan alueella. Viimeisen vuoden aikana työttömien määrä on kuitenkin kaikilla alueilla vähentynyt tai pysynyt samana.

TEKin arkkitehtiraadin vuosikokous Oodissa

Torstaina **21.3. klo 17.00** alkaen keskikerroksen ryhmätilassa 3. Tarjoilu ennen kokousta klo 16.30.

Tilaisuus on avoin kaikille SAFA/TEK-yhteisjäsenille.

Tervetuloa!

SAFAn jäsen, oletko ehdokkaana eduskuntavaaleissa?

Julkaisemme safalaisista eduskuntavaaliehdokkaista maksuttoman ilmoituksen *au:n* numerossa 3/2019 sekä verkkosivuillamme. Lähetä osoitteeseen taavi.lindfors@safa.fi maanantaihin **4.3. mennessä** nimi, puolue, vaalipiiri, painolaatuinen kuva, vaalislogan tai -teema (maks. 100 merkkiä) sekä lyhyt kuvaus itsestäsi (maks. 200 merkkiä). Ehdokasnumero tulee ilmoittaa torstaina 14.3.

KIRAHub

KIRA-digi on nyt KIRAHub

KIRA-digin jatkoksi on perustettu uusi yhdistys, KIRA-InnoHub ry. Sen tarkoituksena on jatkaa työtä rakennetun ympäristön kestävän digitalisaation vauhdittajana.

Rakentamisen toimiala on siiloutunut ja sisältää päällekkäisyyksiä. Kestävän digitalisaation avulla toimiala on mahdollista tuoda yhteen ja avata väylä myös laajempaan toimialojen väliseen innovointiin. Yhteisen tekemisen avuksi tarvitaan alusta, jossa ratkaisuja monipuolisiin haasteisiin on mahdollista innovoida, testata ja kehittää.

KIRAHubin tarkoituksena on toimia läpinäkyvänä alustana alan sisäiselle ja eri toimialoja yhdistävälle, inhimilliseen, ekologiseen ja taloudelliseen kestävyyteen tähtäävälle keskustelulle. Se pyrkii kasvattamaan keskusteluiden mittakaavaa, tuomaan niihin moniäänisyyttä, edesauttamaan niistä syntyvien ideoiden jalostamista ja tuotteistamista sekä tuomaan niistä saatavat opit koko toimialan käyttöön myös kansainvälisesti.

Yhdistystä rahoittavat ensimmäisenä kolmena toimintavuotena jäsenmaksujen muodossa RAKLI ry, Arkkitehtitoimistojen liitto ATL ja SAFA, Kiinteistötyönantajat ry, Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL, Rakennusteollisuus RT, Rakennustietosäätiö RTS, Suomen Isännöintiliitto, Suomen Kiinteistöliitto, Suomen Kuntaliitto, Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL, Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL sekä Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL.

IAET-työttömyyskassa uudistuu

IAET-kassan brändi uudistuu tänä keväänä. Kassan uudeksi nimeksi tulee Korkeasti koulutettujen kassa KOKO. Tuleva KOKO on Suomen toiseksi suurin työttömyyskassa, jossa on 195 000 jäsentä.

Kassan uusi nimi ja visuaalinen ilme lanseerataan 1.4.2019. Nimenmuutos ei aiheuta nykyisille jäsenille mitään muutoksia etuus- ja jäsenasioissa.

Korkeasti koulutettujen kassa KOKOn nimi valikoitui jäsenistölle tehdyn kyselyn pohjalta. Uusi nimi kuvaa laajemmin kassan jäsenkuntaa, sillä kassaan kuuluu jäseniä 14 eri ammattiliitosta.

Brändiuudistuksessa on ollut mukana viestintätoimisto IVALO Creative.

Muuntuva työelämä ja uudistuksen tarve

Kassan puheenjohtaja **Veli-Pekka Nurmen** mukaan brändiuudistuksen myötä kassa haluaa painoarvonsa mukaisesti osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja olla vahvemmin mukana vaikuttamassa ansioturvalainsäädäntöön.

”Palkansaajien ja yrittäjien ansioturvajärjestelmät eroavat epätarkoituksenmukaisella tavalla. Näiden järjestelmien yhtenäistäminen olisi koko yhteiskunnan etu. Erilaiset epätyypilliset työsuhteet ja sivutoiminen yrittäjyys ovat nykyisin kovin yleisiä”, Nurmi toteaa.

Kassanjohtaja **Outi Mäki** sanoo, että kassa haluaa vastata jäsenkunnan tarpeisiin nykypäivän työelämässä.

KOKO
KORKEASTI KOULUTETTUJEN KASSA

Lammi

Kuorikivi

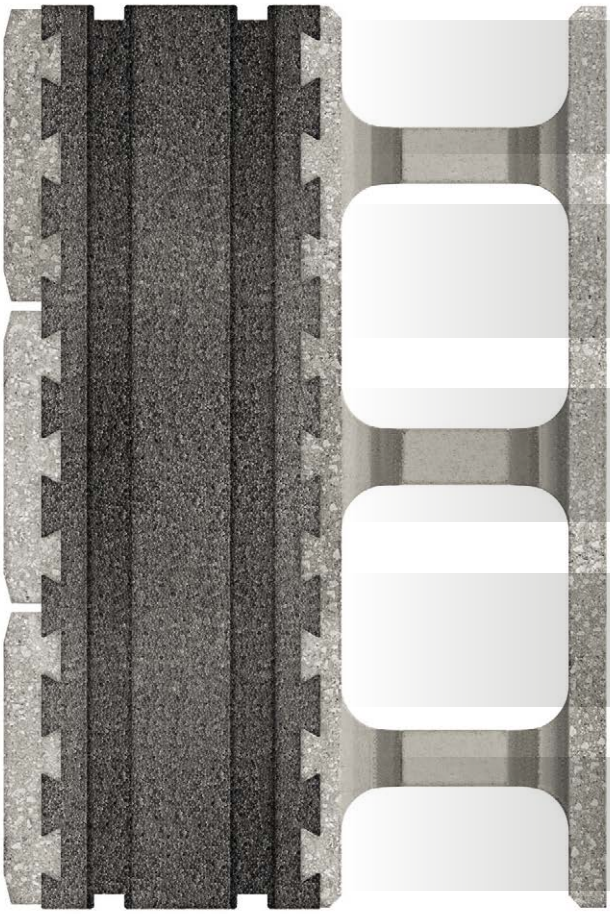

- Uusi 6-osainen valuharkkosarja
- Julkisivu rapattavissa heti valun jälkeen
- Erinomainen kantavuus & palonkesto
- Hyvä äänen eristävyys & julkisivun iskunkestävyys
- Rakennedetaljit saatavilla Prodlib-palvelusta

Harkkorakentamisen uusi innovaatio. **lammi.fi/harkko**

LAMMI

harkko

TERÄSPORTAAT JA LASIKAITEET

PYÖRILLE OMA SÄILYTYSTELINE

ovella systems

organisoi fillarit sisällä ja ulkona.
(Kohteessa n.100 pp, keskellä mukava PyöräNojaPN-2 ja seinillä tehokas Compact PTL-2 -järjestelmä)

Ovella Systems Oy · P. 0103372720 · www.ovella.fi · info:ovella@ovella.fi

RAKENNUSAPTEEKKI

Rakennusapteekin raitisilmaventtiili

Hyväksi todettu ratkaisu sisäilmaongelmiin

www.rakennusapteekki.fi

RAKENNUSAPTEEKKI BYGGNADSAPOTEKET

AKUSTIIKKA

silence for sale

www.akustiikkapalvelut.fi

BETONIKIVET

HB-PRIIMA

www.hb-betoni.fi

HB-Priima 130 Silence -väliseinäharkot

HB-Priima Silence -väliseinäharkko takaa rakentajan mielenrauhan; kivipohjaisen koostumuksensa ja toimivan rakenteensa ansiosta HB-Priima Silencen ääneneristyskyky on erinomainen.

BUDJETTIHINNAT JA KUSTANNUSARVIOT

Kustannushallinnan asiantuntijapalvelut

- Budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Rakennusriitaselvitykset

KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI – OTA YHTEYTTÄ

FMC Laskentapalvelut

www.fmclaskentapalvelut.fi, p. 050-5250 522

Vuokralaiseksi mökki Koppeloon
– hakuaikaa jatkettu

Kiinnostaako kesänvietto Vähä-Kiljavalla? Hae mökki Koppeloon vuokralaiseksi kaudelle 1.5.2019–30.4.2020.

Mökki Koppelo on kooltaan 50 neliötä, ja sen vuosivuokra on 2 150 euroa (+ sähköt). Vuokraan sisältyy saunavuoro. Puurakenteinen mökki on rakennettu vuonna 1965. Varusteisiin kuuluu jääkaappi ja sähköliesi. Mökissä on sähkölämmitys ja takka. Vuokralainen sitoutuu mökin ylläpitoon ja osallistumaan talkoisiin. Mökkiin voi tutustua paikan päällä.

Hakemukset tulee lähettää **28.3.2019 mennessä** isännöitsijälle sähköpostitse.

Lisätietoja:
Vähä-Kiljavan isännöitsijä Arto Huttunen, arto.huttunen@elisanet.fi

ERIKOISLASI-IKKUNAT

MAISA TIRKKONEN

SAFAn opiskelija-asiamieheksi Emma Savela

Helmikuussa SAFAn opiskelija-asiamiehen tehtävissä aloitti **Emma Savela**, viidennen vuoden arkkitehtiopiskelija Aalto-yliopistosta. Opintojensa ohella Savela on ollut mukana monenlaisessa opiskelijatoiminnassa, muun muassa killan puheenjohtajana, ylioppilaskunnan hallituksessa ja Opiskelija-SAFAssa.

– Viime vuosina ison osan vapaa-ajastani on vienyt järjestötoiminta, josta onkin tullut yksi harrastuksistani. Pidän alaan liittyvistä (tai liittymättömistä) pohtivista keskusteluista. Tykkään myös laittaa aasialaista ruokaa ja etenkin kesäisin pyöräillä, Savela kertoo.

Opiskelija-asiamies pitää aina lukuvuoden alussa SAFA-esittelyt uusille opiskelijoille. Hän toimii arkkitehtikiltojen ja SAFAn välisenä yhteytenä sekä tiiviissä yhteistyössä niin Opiskelija-SAFAn kuin SAFAn liittovaltuuston opiskelijaedustajien kanssa.

– Viime aikoina on tehty paljon konkreettisia asioita opiskelijoiden saamiseksi paremmin mukaan liiton toimintaan, isoimpana opiskelijoiden äänioikeus SAFAn liittovaltuustovaalissa. Teemoja tämän vuoden työhön ovat SAFAn eri opiskelijatoimijoiden roolien selkeyttäminen ja viestinnän parantaminen. Agendalla ovat myös arkkitehtiopiskelijalehden kehittäminen ja kansainvälisyyden lisääminen esimerkiksi pohjoismaisen yhteistyön kautta. Tekemistä siis riittää, ja olen tarttunut innolla hommiin!

Haemme **projektiarkkitehtia** Turun arkkitehtiryhmään. Työsi sisältää asunto- ja toimitila-suunnittelun tehtäviä ja tarjoaa mahdollisuuden kehittyä ammattilaisena. Tehtävässäsi olet osa luovaa tiimiä, jossa suunnittelua tehdään tiiviissä monialaisessa yhteistyössä. Sujuva ArchiCAD-taito on tehtävässä menestymisen edellytys, tietomalliosaaminen luetaan eduksi. Tarjoamme ympäristön, jossa työskentelyä ohjaavat onnistumisen halu ja vastuullisuus.

Tutustu tarkemmin tehtävään ja hae 31.3.2019 mennessä **optiplan.fi/tyopaikat**.

optiplan

open position

Professor of Contemporary Architecture

at Academy of Architecture and Urban Studies, TalTech (Tallinn University of Technology)

A tenure track position for a distinguished practitioner (PhD not required) at **Tallinn University of Technology (TalTech)**, an international scientific community with 11,000 students and approximately 1,800 employees. Academy of Architecture and Urban Studies is a school of architecture located in the centre of Tallinn. We provide university-level education (M.Sc. and PhD degrees) in architecture and landscape architecture in accordance to the European directive on architecture education.

For more information see: https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/374784 or contact kimmo.lylykangas@taltec.ee

Kuopion kaupunki hakee osaajaa

HANKESUUNNITTELU-ARKKITEHDIN

tehtävään

Kuopion Tilakeskukseen

Katso lisää osoitteesta:

www.kuopio.fi/rekry

KUOPIO

Haemme Espoon toimipisteeseemme

JOHTAVAA KONSULTTIA JA PROJEKTIPÄÄLLIKKÖÄ MAISEMASUUNNITTELUTEHTÄVIIN

Haluatko laajentaa osaamistasi ja kehittyä asiantuntijana avoimessa, innostavassa ja yhdessä tekemisen työyhteisössä? Toivotamme sinut tervetulleeksi huippuosaajiemme joukkoon Suomen johtavaan suunnittelu- ja konsultointiyritykseen. Yhdessä vaikutamme yhteiskunnan, yritysten ja ihmisten arkeen sekä Suomessa että eri puolilla maailmaa.

Johtavana konsulttina/projektipäällikkönä olet osa monialaista maisemasuunnittelutiimiämme. Tarjoamme työpaikan luovassa, hauskassa ja dynaamisessa ympäristössä. Projekteissamme sinulla on käytettävissä Rambollin monialainen huippuosaaminen lukuisilta eri aloilta.

Odotamme

Toivomme sinulta vahvaa ja kokonaisvaltaista kaupunkikuvallista näkemystä sekä innostusta työsi kehittämiseen. Kykenet johtamaan menestyk-käästi vaativien ja monialaisten projektien suunnittelua. Työtehtävässäsi tarvitset hyvää ja monipuolista työkokemusta maisemasuunnitteluprojekteissa toimimisesta sekä maisema-arkkitehdin tutkinnon.
Lisätietoja antaa Lauri Axelsson p. 050 589 7915 ja Hanna Keskinen p. 0400 843 354.

Lue lisää tehtävästä ja täytä hakulomake nettisivuillamme **fi.ramboll.com/ura** viimeistään 10.3.2019.

MOST ATTRACTIVE EMPLOYERS FINLAND universum 2018

Palvelujamme ovat innovatiiviset ratkaisut kaupunkien, infrastruktuurin, liikenteen, ympäristön ja rakennusten suunnittelussa, rakennuttamisessa, rakentamisessa ja ylläpidossa. Onnistumisen takaa osaava ja näkemyksellinen henkilöstömme.

Oikaisu

Arkkitehtiuutisten numerossa 1/2019 esiteltiin Jyväskylän Hannikaisenkadun kutsukilpailun tulokset. Ehdotuksen *Uusi sävel* tekijätiedoissa oli virhe. Oikeat tiedot ovat:

Ehdotus *Uusi sävel*
Tekijät: TIENO Arkkitehdit ja Arkkitehtipalvelu
Täydellinen listaus tekijätiedoista on nähtävillä osoitteessa safa.fi/kilpailut.

Pahoittelemme virhettä.

Helsinki

Kaupunkiympäristö
helsinkirekry.fi

Kaupunkiympäristön toimiala suunnittelee, rakennuttaa ja ylläpitää Helsingin kaupunkiympäristöä sekä tarjoaa siihen liittyviä palveluja.

Haemme kahta luovaa ja vuorovaikutustaitoista

Arkkitehtia

(Työavain 6-22-19)

kaupunkisuunnittelu- ja asemakaavoitustehtäviin Pasila-tiimiin.

Tehtäviin kuuluu itsenäisten asemakaavahankkeiden valmistelu, muut Pasila-tiimin arkkitehdin tehtävät ja osallistuminen tiimin työhön.

Tiimin suunnittelualue on keskeinen uudisrakentamisalue, liiketoiminnan keskittymä sekä media-, tapahtuma- ja kongressikaupunginosa. Samalla Pasila on myös tuhansien helsinkiläisten koti, jossa uusi projektialue linkittyy olemassa olevaan rakenteeseen.

Lisätietoja antavat tiimipäällikkö Anna-Maija Sohn, puh. +358 9 310 37448, anna-maija.sohn@hel.fi ja pohjoisen alueyksikön päällikkö Antti Varkemaa, puh. +358 9 310 37053, antti.varkemaa@hel.fi.

Tarkemmat tiedot ja hakemukset 18.3.2019 mennessä: **www.helsinkirekry.fi**. Työavaimen numero ohjaa ilmoitukseen.

Helsingin kaupunki edistää henkilöstön yhdenvertaisuutta ja laaja-alaista tasa-arvoa

Lisää
avoimia työpaikkoja:
www.safa.fi

ARKKITEHDIT VON BOEHM - RENELL OY

ARKKITEHTI / RAKENNUSARKKITEHTI / ARK.YO / SISUSTUSARKKITEHTI

Haemme Revit-taitoisia koulusuunnittelusta kiinnostuneita ammattilaisia sekä projektinvetäjiksi että avustaviksi suunnittelijoiksi Helsingissä sijaitsevaan toimistoomme.

Vapaamuotoiset hakemukset:
eero.renell@arkboehm.fi
www.arkboehm.fi

SIREN
ARKKITEHDIT – ARCHITECTS

ARKKITEHTI
RAKENNUSARKKITEHTI
KOKENUT ARKKITEHTIOPISKELIJA

Haemme monipuolisiin suunnittelutehtäviin arkkitehtia, rakennusarkkitehtia ja/tai arkkitehtiopiskelijaa.

Työskentelemme Revit-ohjelmalla. Kokemus oppimisympäristöjen, liikuntarakennusten ja peruskorjausten suunnittelussa katsotaan eduksi.
Mahdollisuus edetä nopeasti vastuullisiin suunnittelutehtäviin.

Hakemukset 19.03.2019 mennessä
marja-riitta.elomaa@siren.fi

Tiedustelut: Marja-Riitta Elomaa 09 6811 6826 tai
Jukka Siren 040 593 9343

SIREN ARKKITEHDIT OY

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. +358 50 636 80
tilitoimisto@apalvelu.fi

Suunnittele tulevaisuutesi

Teetkö työtä, jota ajattelet innostuksella, kun heräät aamuisin?

Me Bonavalla suunnittelemme ja toteutamme uusia koteja ja onnellisia naapurustoja, joissa jokaisen asukkaamme on hyvä elää ja olla. Toteutamme projektimme huolella ja laadukkaasti aina suunnittelijan ensimmäisestä visiosta viimeisen lattialistan asennukseen asti.

Jotta tämä olisi mahdollista, haastamme alan käytäntöjä. Innostamme koko henkilöstöämme ajattelemaan uusilla tavoilla ja luomaan näin tulevaisuuden Bonavaa ja uudenlaisia asuinympäristöjä. Kukaan ei pysty tekemään tätä yksin, mutta yhdessä me pääsemme pitkälle.

Toivomme, että saamme sinut osaavaan ja energiseen joukkoomme. Tärkeintä meille bonavalaisille on innostus ja kunnianhimo alaa kohtaan. Hae meille.

HAUSSA NYT HELSINKIIN

Pääsuunnittelijoita
Arkkitehtisuunnittelijoita

Lähetä hakemuksesi meille: **bonava.fi**

Lisätietoja: Arkkitehti Mari Karttunen
puh. 050 322 3532, ma 4.3. klo 9–12
ja to 7.3. klo 12–14 tai
mari.karttunen@bonava.com

Suunnitellaan tulevaisuutta yhdessä. Join our journey.

Bonava on Pohjois-Euroopan johtava asuntorakennuttaja. Toimimme Ruotsissa, Saksassa, Suomessa, Tanskassa, Norjassa, Pietarissa, Virossa ja Latviassa 2 100 ammattilaisen voimin.

BONAVA

LPR-arkkitehdit Oy on vaativiin suunnittelutehtäviin erikoistunut arkkitehtitoimisto, jolla on pitkän linjan erityisosaamista kulttuuri- ja arvorakennusten suunnittelusta. Nyt haemme suunnitteluryhmäämme

ARKKITEHTIYLIOPPILASTA, SUUNNITTELUASSISTENTTIA

Meillä pääset toteuttamaan ainutlaatuisia sekä valtakunnallisesti merkittäviä hankkeita yhdessä kokeneiden suunnittelijoiden kanssa. Edellytämme Autocadin sujuvaa hallintaa, Revit-kokemus katsotaan eduksi.
Hakemukset ja lisätiedot: lpr@ark-lpr.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi
050 4337 499
CNC-työstöt, 3D-tulostus

MYYDÄÄN neljä ArchiCAD-lisenssiä
hintaan 5000 €/kpl (alv 0%).
Lisenssit ovat ylläpitosopimuksen piirissä.

Tiedustelut: juha.lehtonen@leh.fi / 0400 883 330

Suunnittelemme historiallisesti ainutlaatuisten arvorakennusten peruskorjauksia.
Tehtävät ovat mielenkiintoisia ja haastavia. Haemme nyt tiimiimme arkkitehtia sekä arkkitehtiylioppilasta / rakennusarkkitehtia. Työskentelemme Archicad-ohjelmalla.
Hakemukset pyydetään lähettämään timo.jeskanen@jrt-ark.com
Lisätietoja: Timo Jeskanen, p. 040 5646 575

Jeskanen-Repo-Teränne Arkkitehdit Oy
Pursimiehenkatu 29-31 B 519, 00150 Helsinki
www.jrt-ark.com

Lue Suomen korkeimmista palonsuojalaseista
Helsingin keskustakirjasto Oodissa!

SGG CONTRAFLAM STRUCTURE - palonsuojalasit jopa 3,7m korkeana

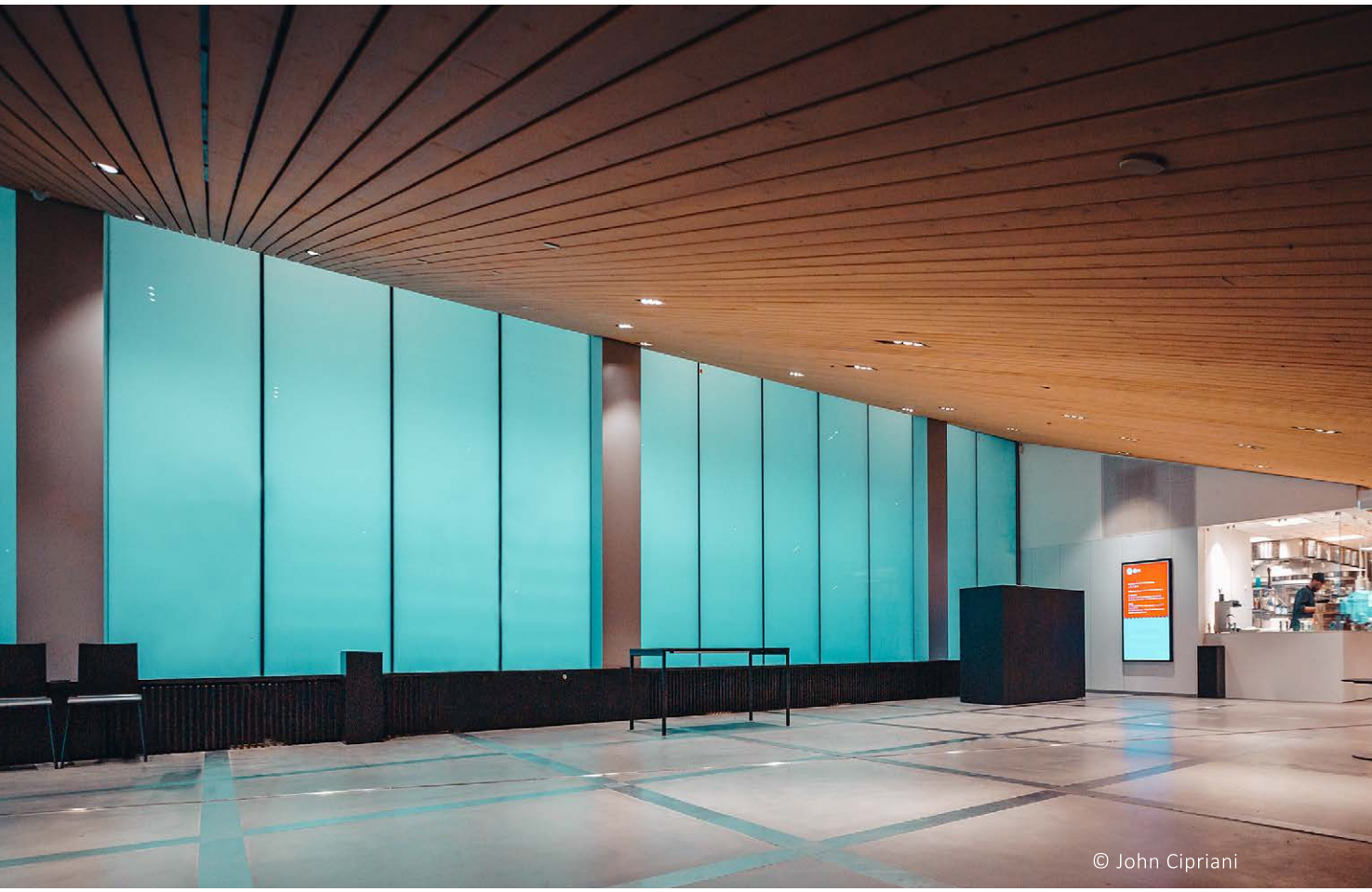

SGG Contraflam Structure on ainutlaatuinen osastoiva lasi- ja kiinnitysjärjestelmäyhdistelmä, jossa erikoisrakenteisia Contraflam EI-luokan laseja voidaan liittää toisiinsa ilman häiritseviä pystyprofiileja. Lasien välissä on ainoastaan ohut silikonisauma. Ylä- ja alaprofiilina voidaan käyttää testattuja teräs-, alumiini- tai puuprofiilijärjestelmiä.

VITREA
ERIKOISLASIT

Lisätietoja:
www.vitrea.fi
09 8190 450

AKL
Posti Oy
Posti Green

Ecophon Solo™

tuo esiin luovuutesi

Ecophon Solo™ Baffle -ratkaisu | Kurikan Kampus | Kuva: Studio Juha Sarkkinen

Loistavat akustiset ominaisuudet omaava Solo on rohkein esimerkkimme siitä miten design ja toimivuus luovat yhdessä kokonaisuuden, joka on ilo sekä silmälle että korvalle.

Solo-levyillä on mahdollista luoda akustiikkakenttä poikkeavasta näkökulmasta. Pystysuunnassa.

Tuoteperhe onkin päivittynyt useilla uusilla muoto-, koko- ja värivaihtoehdoilla sekä asennustavoilla.

Tutustu Solo-uutuuksiimme osoitteessa ecophon.fi/uusisolo.

Ecophon®
SAINT-GOBAIN
A SOUND EFFECT ON PEOPLE